

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

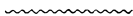
TIL

AFGANGSEXAMEN OG HOVEDEXAMEN

VED

ODENSE. KATHEDRALSKOLE

I AARET 1878.

- I. Fortegnelse over Skolens fysiske Apparater, af Adjunkt K. Schmidt.
- II. Skoleefterretninger, af Rektor P. Petersen.

ODENSE.

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI.

I.

FORTEGNELSE

OVER

ODENSE KATHEDRALSKOLES

SAMLING AF

FYSISKE APPARATER

AF

KARL SCHMIDT.

I Cirkulære af 25de Februar 1853 paalagde Ministeriet Rektorerne „at drage Omsorg for, at der, for saa vidt saadant ikke allerede maatte være sket, af de paa-gjældende Lærere, som føre Tilsynet med de fysiske, zoologiske og mineralogiske eller andre videnskabelige Samlinger, snarest muligt forfattes Fortegnelser over disse, hvilke derefter passende kunde optages i Skolens Program for indeværende Aar; hvornæst i de efterfølgende Skoleprogrammer skal gives nøjagtige Meddelelser om Forøgelsen af eller anden indtraadt Forandring i de enkelte Samlingers Indhold“. I Henhold til dette Paalæg optoges der i Programmet for 1853 en af daværende Adjunkt, nu Overlærer P. H. Kragh R. af D., forfattet Fortegnelse over Skolens matematisk-fysiske Samling.

Der anførtes om denne Samling, at den „er deri forskjellig fra lignende Apparater i Landets andre Skoler, at den ikke er en paa Skoleundervisningen beregnet efter Naturlærens Indførelse i Skolen erhvervet ny Samling, men bestaar af flere for den største Del ældre Bestanddele, hvoraf Hovedmassen udgjør den forrige Saxtorphske, der ifølge kgl. Resolution af 23de Februar 1844 blev kjøbt til Skolen for en Sum af 2000 Rdlr. (Prgm. f. 1844 S. 72). Denne Samling indeholdt ikke

faa værdifulde og smukke, men ogsaa en Del dels forældede, dels beskadigede og ubrugelige Instrumenter, og var, uagtet sit Omfang, i flere Henseender ufuldstændig. Da den i Aaret 1846 var bleven henflyttet fra Rektor-gaarden, hvor den tidligere havde haft Plads, til det nye Skolelokale, og efter at Undervisningen i Fysik var indført, skulde tages i Brug, blev den med Universitetsdirektionens Tilladelse rensat for de ubrugelige og kassable Stykker og efterhaanden suppleret med en Del nødvendige nye Instrumenter, der for største Delen vare forfærdigede af Mekanikus Julius Nissen, uden at dog derved alle Mangler, der grunde sig i dens oprindelige Beskaffenhed, have kunnet fjernes. — Desuden er Skolen i Besiddelse af nogle endnu ældre Instrumenter, der for den største Del skrive sig fra det gamle Gymnasiums Tid og ere tilfaldne Skolen efter Gymnasiets Ophævelse eller Sammensmeltning med Skolen ved Reformen 1802.“

I Foraaret 1875 fik denne Samling, som i Mellem-tiden kun var bleven forøget med nogle ganske faa til forskjellige Tidspunkter enkeltvis indkjøbte Apparater, en betydelig Forøgelse, idet Ministeriet for Finantsaaret 1874—75 tilstod Skolen et Beløb af 350 Rdlr. til at indkjøbe Apparater for. Med Undtagelse af to, der kjøbtes hos den polytekniske Lærestalts Konservator, Mekanikus C. Hornung, samt et Par enkelte, der bleve forfærdigede af Haandværkere her i Byen, bleve alle disse Apparater leverede af Firmaerne J. C. Gressler & Co. samt Warmbrunn, Quilitz & Co. i Berlin; samtidig bleve nogle af de ældre Apparater reparerede. Ved denne Forøgelse blev Samlingen, der (se ovenfor) allerede i 1853 erklæredes for ikke at være uden Mangler,

saa vidt kompletteret, at den maa siges i det hele at fyldestgjøre de Krav, der med Rimelighed kunne stilles til en Skolesamling til Brug ved Undervisningen af de Elever, der følge den sproglig-historiske Retning. Til Brug ved Undervisningen af Eleverne af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning maa den derimod siges at mangle ikke lidt, saa at den især nu, da nye Lærebøger ere fremkomne, navnlig for Bølgebevægelsens, Lydens, Lysets og Varmens Vedkommende er i høj Grad utilstrækkelig.

I den følgende Fortegnelse, i hvilken kun de af de ældre Apparater ere optagne, der endnu ere brugelige, ere de fra Gymnasiet arvede og andre Skolen før den Saxtorphske Samlings Erhvervelse tilhørende Apparater betegnede med †, Apparaterne fra den Saxtorphske Samling med S, de øvrige før 1853 anskaffede med N, de fra 1853 til 1875 tilkomne med *, de fra Hornung leverede med H, endelig de af Gressler & Co. samt Warmbrunn, Quilitz & Co. leverede henholdsvis med G og W Q. Ved Ordningen af de under de tre første Hovedafdelinger opførte Apparater har jeg fulgt min Lærebog i Experimentalphysiken, ved Ordningen af Resten min Mindre Lærebog i Fysik.

Maaleapparater.

1. En Tommestok med forskellige Inddelinger. S.
2. En Messinglineal med forskellige Maal. S.
3. Et Metermaal af Træ. S.

4. En Nonius i Længdemaal af Træ. S.
5. En Nonius i Bue af Messing. S.
6. * En Model til et Sferometer.

. 1. Legemernes Ligevægt og Bevægelse.

7. Atwoods Faldmaskine med Tilbehør. N.
8. Apparat til Fald i lufttomt Rum. S.
9. Amontons Diagonalmaskine. S.
10. Apparat til Fald paa Skraaplan, i Parablen, Cykloiden o. s. v. S.

-
11. Tre Apparater til at sætte en Knappenaal paa en Spids. S.
  12. Model til Cardans Lampe. S.
  13. † Dobbeltkegle med Skraaplan.
  14. * Papcylinder med Skraaplan.
  15. † En Kuldbøttestøder.
  16. Et Æg med Kvægsølv. S.

-
17. En Vægt i Glaskasse. S.
  18. En kinesisk Guldvægt i Futteral. S.
  19. Model (Træ) til Quintenz Decimalvægt. S.
  20. En Brikke med 30 Blylodder. S.
  21. Et Sæt Vægtlodder, 500 Gram — 1 Centigram. W Q.

-
22. En Galge med 9 forskellige Tridseforbindelser. S.
  23. Model (Træ) til Bradtpil. S.

24. Model (Træ) til Gangspil. S.
  25. Skraaplan med Vogn og Lodder. N.
  26. Model (Træ) til Skrue uden Ende i Forbindelse med Bratdspil. S.
  27. do. i Forbindelse med Gangspil. S.
-

28. En Centrifugalmaskine med 4 tilhørende Apparater. N.
  29. * En Foucaults Gyrotrop.
  30. * En mindre do.
  31. En Snurre med Tilbehør. N.
  32. * Mekanikus Schmidts (Potsdam) Rotations- og Centrifugalapparat.
  33. En Marmorplade med Elfenbenskugle. N.
  34. Mariottes Stødmaskine med 6 Elfenbenskugler. S.
  35. Ørsteds Piezometer med Tilbehør. N.
-

36. Apparat til at vise Principet for den hydrauliske Presse. N.
  37. En Rørlibelle. S.
  38. En Glasmodel til Archimedes Skrue. W Q.
  39. Pascals Apparat. N.
  40. Boyles Ventil. N.
  41. En hydrostatisk Vægt med Tilbehør. S.
  42. Fire cartesianske Djævle. S.
  43. Nicholsons Flydevægt af Glas. N.
  44. En Saltspindel af Glas. S.
-

45. Et Springvand af Glas. N.

46. † Model (Blik) til et Overfaldshjul.
 47. † do. til et Underfaldshjul.
-

48. Et Hævertbarometer. N.
 49. * Et Vidis Holosterichbarometer.
-

50. * Apparat til Forsøg over Mariottes Lov.
-

51. En Model til en Suge- og Trykpumpe; med Blik-
 kasse. N.
 52. En Pipette. N.
 53. Fem dobbelte Hæverter af forskjellig Form. S.
 54. Et Tantalusbæger af Glas med Træfod. S.
-

55. En Heronskugle (Messing). S.
 56. Et Herons Springvand. S.
 57. Et intermitterende Springvand af Blik. S.
 58. * Et større Gasometer af Blik.
 59. * Et mindre do.
 60. En tostøvlet engelsk Luftpumpe. S.
 61. † En lille enkelt Ventilluftpumpe.
 62. Et Prøvebarometer med Klokke. S.
 63. † Et Prøvebarometer.
 64. Fem Glasklokker af forskjellig Størrelse. S.
 65. En Glasklokke med lufttæt Stang. S.
 66. En mindre do. med do. S.
 67. En Klokke med Dækplade. S.

68. En Glasklokke paa Træfod. S.
 69. Et Sæt magdeborgske Halvkugler. S.
 70. Et Sæt do. uden Hane. S.
 71. Et saakaldet Lungeglas. S.
 72. Apparat til Forsøg med Blære. S.
 73. To Glas til Blæresprængning. S.
 74. Apparat til Kvægsølvregn. S.
 75. En Fortætningspumpe. S.
 76. Et Kompressionsapparat med Fiskeblære og lukket
 Kvægsølvmanometer. S.
-

77. * Apparat til Desormes Forsøg (Pap).
 78. En Luftmølle. S.
 79. * En Luftkrue.
-

80. Fire slebne Adhæsiionsplader (Glas). S.
 81. Et Sæt Haarrør af forskjellig Diameter. S.
 82. Ørsteds Apparat til Haarrørvirkningen. N.
 83. Et bøjet Glasrør, hvis ene Gren er et Haarrør. WQ.
 84. Et do. do. med paablæst Kugle. WQ.
 85. * Apparat til Plateaus Forsøg.
-

86. Elliptisk Kar til Bølgebevægelse. N.
 87. * Et langt Glasrør til at vise Svingningsknuder og
 Svingningsbuge.
-

2. Lyden.

88. Seebecks Sirene (til Snurren Nr. 31). N.
 89. Savarts Tandhjul (til Centrifugalmaskinen Nr. 28). N.
 90. * Kundts Flammekapsel (løs).
 91. To Fløjtepiber af Træ. N.
 92. En Stemmefløjte. S.
 93. En Glasfløjtepipe med Hopkins Membran. WQ.
 94. * Mundstykke til en Tungepipe.
 95. En Monokord. N.
 96. En lang snoet Messingtraad. N.
 97. Chladnis Tonemaaler. N.
 98. To store Stemmegaffer med Lissajouske Spejle (paa Resonanskasse). W Q.
 99. To Messingplader og fire Glasplader med Stativ og Bue til Klangfigurer. N.
 100. To Helmholtzske Resonatorer (Kugler). W Q.
 101. Et Resonansrør af Blik med Stempel og tilhørende Stemmegaffel. N.
 102. * Do. af Glas til samme Gaffel.
 103. Quinckes Interferensrør. W Q.

3. Lyset.

104. † Et Camera obscura.

105. Apparat til at vise Lysets Tilbagekastning ved et plant Spejl. S.

106. Et Vinkelspejl med Objekt. S.
 107. Et prismatisk Spejl. S.
 108. Et pyramidalt Metalspejl med 6 anamorfotiske Billeder. S.
 109. Et konisk do. med 6 do. S.
 110. Et cylindrisk do. med 6 do. S.
 111. * Et roterende Spejl; til Brug f. Ex. med Nr. 90.
 112. En Messingkvadrant med 6" Radius i Kasse. S.
 113. Et Hulspejl af Glas, 17" Diameter, 12" Brændvidde, paa Stativ. S.
 114. Et lille Hulspejl af Glas. S.
 115. Et lille konvext Glasspejl. S.
 116. † Et do.

-
117. Et Glasprisme, indfattet i Messing, paa Stativ. S.
 118. Et do. do., stumpvinklet. S.
 119. † Et do. uden Indfatning.
 120. Et Glaspolyeder, indfattet i Træ; med 12 anamorfotiske Billeder i Kasse. S.
 121. En dobbelt konvex Linse indfattet i Træ. S.
 122. Tre dobbelt konvexe Linser uden Indfatning. S.²

-
123. Syv afstribede Papstykker med prismatiske Farver. S.
 124. Otte afstribede Papskiver til at anbringes paa Snurren Nr. 31. S.
 125. To smaa Farveskiver (Snurrer) af Træ. S.
 126. Et Spektroskop*). W Q.

---

*) Dette i Fabrikanternes Katalog med Vedføjeingen Schulapparat opførte Apparat er saa godt som ubrugeligt.

127. To Geisslerske Spektralrør (H og P). W Q.

128. To do. Fluorescensrør. W Q.

---

129. Apparat til at fremstille det nærsynede og det langsynede Øje. S.

---

130. Et Solmikroskop i Kasse. S.

131. En lille Galilæisk Kikkert. S.

132. Et lille Gregoriansk Teleskop. S.

133. Et større fra Nairne & Blunt paa Messingfod (736 Gange Forstørring). S.

134. † Et større do. paa do. fra James Short i London.

---

4. Varmen.

135. * Et Kompressionsfyrtøj.

---

136. Apparat til at vise en Jernstangs Udvidelse ved Varmen. S.

137. En Æolipyl paa Vogn. S.

138. En do. af Glas. S.

139. En do. af Metal. S.

140. En do. N.

---

141. En Pulshammer. S.

142. * Et Kryofor.

---

143. En Træmodel til en Watts Dampmaskine. N.

---

144. To Brændspejle af Metal, 16" Diameter, paa Stativ. N.

---

145. Et Rumfordsk Differentialthermometer. N.

146. Et Daniells Hygrometer. N.

147. Et Augusts Psykrometer. N.

---

5. Magnetismen.

148. En naturlig Magnet. S.

149. En lille Hestekomagnet med Anker. S.

150. En Hestekomagnet af 5 Stænger med Stativ og Anker. S.

151. Et Par Magnetstænger. S.

152. Et Par do. S.

153. Et lille magnetisk Magasin. S.

---

154. Tre Deklinationsnaale. S.

155. † Et lille Kompas.

156. † Et Skibskompass.

157. En Inklinationsnaal paa Stativ. H.

158. Webers Apparat til Forsøg over en Magnets
Totalvirkning. W Q.
159. Coulombs Snøvægt. W Q.
-

6. Elektriciteten.

160. En Blikkonduktor med Gnistmaaler. S.
161. En Messingkonduktor til Fordelingsforsøg. N.
162. Et Henleys Kvadrantelektroskop. S.
163. Et Lommeelektroskop i Benfuttal. S.
164. Et Elektroskop i Messingfuttal. S.
165. † Et S til at dreje paa en Spids.
-

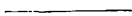
166. Et Elektrofor. N.
167. En Elektrisermaskine med Gnidetøj. N.
168. En Holtz Influenmaskine. G.
169. † En Isolerskammel.
-

170. En Kondensator. N.
171. * Et Kondensatorelektroskop.
172. Tre smaa Ladningstavler. S.
173. En Leydnerflaske. S.
174. En do. med løse Belægninger af Blik. S.
175. En Maaleflaske. S.
176. Et Batteri af to store Flasker. S.
177. Et Batteri af 6 isolerede Flasker med Indretning
til at forbinde Belægningerne.

178. Henleys almindelige Udlader. S.
 179. En isoleret løs Udlader med Messingkugle. S.
 180. En ikke isoleret do. med do. S.
 181. † En do. do. med do.
 182. Et elektrisk Navn. S.
 183. Et elektrisk Glimmerrør, 2 Alen langt, paa Fod. S.
 184. † Et løst Glimmerrør.
 185. En elektrisk Pistol. S.
 186. Et elektrisk Klokkespil. S.
 187. En Presse med 4 bevægelige Tænger til Metaltraades Smeltning. S.
 188. To Lichtenbergske Figurer i Kasser. S.
 189. Elektriske Smaaapparater (Kjæder, Amalgam o. lign.). S.

190. Et Bohnenbergersk Elektroskop med 2 Kondensatorplader (Kobber og Zink) og to ikke ferniserede Voltaske Plader; til Pladerne løse Glas-skafter med Skruebøsninger. G.
 191. 89 Kobberplader, 86 Zinkplader, Klædelapper; Stativ med Glasstænger. S.
 192. 32 Par sammenloddede Kobber- og Zinkplader, hver 20" $\square$ med Klædelapper. S.
 193. Et lille Kobber-Zinkelement.
 194. Sex store Bunsenske Elementer med Tilbehør. G.
 195. Sex smaa dito med hule Kulcylindre. N.
 196. Sex Reserveringe til Nr. 195. G.

197. Et Vanddekompositionsapparat. N.
198. Et Voltameter med Centimeterglas. W Q.
199. 4 Kulspidser. W Q.
200. * Et galvanoplastisk Apparat.
-
201. Et Stativ med bøjet Messingtraad til Ørsteds Forsøg. S.
202. En Multiplikator. N.
203. * En Tangensbussole.
204. Fire Magnetiseringsspiraler. N.
205. En Elektromagnet i Stativ med Tilbehør. N.
206. * Otte Stykker Telegraftraade.
207. To Ampères bevægelige Strømme med tilhørende Stativ med Strømvender. N.
208. Et Kobberkar med Zinkring til roterende Strøm. N.
-
209. Et Ruhmhorffsk Induktionsapparat (mindste Model). N.
210. En Naeffs Hammer. N.
211. Et magnetelektrisk Rotationsapparat. N.
-
212. En Vismuthstang med Kobberbøjle. S.
213. En Noës Thermosøjle. H.
-

7. Kort og Væggetavler.

214. * Et Kort med magnetiske Meridianer.
215. * To Isothermekort.
216. * Bopps physikalische Wandtafeln (8 Stykker).

Et Sæt Værktøj.

Til Brug ved Undervisningen i Kemi ejer Skolen adskillige Retorter, Kolber og Reagensglas; desuden en Samling af de almindeligste Kemikalier.

II.

EFTERRETNINGER

OM

ODENSE KATHEDRALSKOLE

FOR

SKOLEAARET 1877—78

AF

P. PETERSEN.

1. Examiner.

---

1. *Afgangsexamen for studerende Disciple i 1877.*

Ifølge Ministeriets Skrivelse af 22de Maj 1877 foretoges den skriftlige Del her, ligesom ved de øvrige lærde Skoler, den 15de, 16de og 18de Juni. Den mundtlige Del foretoges i Overensstemmelse med det fra Ministeriet sendte Schema i Forbindelse med Skolens Hovedexamen (se forrige Aars Program).

Til Afgangsexamen indstillede sig 12 af Skolens Disciple, hvoraf 11 i 1875 vare blevne opflyttede i 5te Klasse, 1 i 1874, samt 2 Privatister, af hvilke C. A. Brøndum som Privatist havde bestaaet Prøven i de Fag, der afsluttes i 4de Klasse, her ved Skolen i 1875; den anden forlod Examen.

Kandidaternes Navne og Prøvens Udfald vil ses af omstaaende Liste:

Kandidaternes Navne.	Points i de Fag, som afsluttes i 4. Kl.	Afgangsex 1. Den spro			
		Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Oldnordisk.	Fransk.
G. F. Esmann.....	23	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g.
P. Høi	29	mg. ÷	mg. ÷	g.	mg.
P. Johansen.....	32	mg.	mg. ÷	g. +	mg. ÷
H. F. M. Koch.....	29	mg. +	g.	mg.	mg. ÷
J. N. M. C. Møller.....	28	g.	g.	g. +	g. ÷
H. P. Selmer	26	g. +	g.	mg. ÷	g. ÷
Privat. C. A. Brøndum	36	mg. ÷	g. +	mg.	g. +

2. Den mathema

		Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Oldnordisk.	Fransk.
A. Bierfreund	27	g.	g. ÷	g. +	mg. ÷
H. F. Boje	31	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. ÷
S. Hansen	30	mg. +	mg. ÷	g. ÷	mg. +
A. A. Helveg	18	g. ÷	g.	mg. ÷	g. +
C. E. T. Olsen.....	28	mg. ÷	g. +	mg. +	g. +
C. R. Petersen	31	mg.	mg. ÷	mg.	g. +

studerende 1877.

Historiske Retning.

	Lat. statarisk.	Lat. extempore.	Græsk.	Historie.	Fysik.		Hoved- charakter.	Points.
+	mg. ÷	g. +	mg. +	ug. ÷	g. +		<i>Første Karakter.</i>	88
÷	g. +	g. +	mg.	g. +	g. +		<i>Første Karakter.</i>	85
÷	mg. ÷	mg.	mg. +	mg.	mg. +		<i>Første Karakter.</i>	94
+	mg. +	mg.	mg. +	mg.	mg.		<i>Første Karakter.</i>	95
.	mg.	mg.	mg.	mg. ÷	g.		<i>Anden Karakter.</i>	80
+	g. +	g.	g. +	mg.	ug. ÷		<i>Anden Karakter.</i>	79
÷	mg. ÷	g. ÷	g.	mg. +	mg.		<i>Anden Karakter.</i>	81

Survidenskabelige Retning.

skriftlig.	Arithmetik, mundtlig.	Geometri, skriftlig.	Geometri, mundtlig.	Historie.	Fysik, mechanisk.	Fysik, chemisk.		
÷	mg.	mdl.	mg. ÷	ug.	mg. ÷	mg.	<i>Anden Karakter.</i>	67
+	ug. ÷	tg. ÷	ug.	mg. ÷	g. +	g. +	<i>Anden Karakter.</i>	82
ug.	g.	g.	g. +	g. +	mg.	mg. ÷	<i>Første Karakter.</i>	85
÷	g.	tg.	g.	g.	g. +	mg.	<i>Anden Karakter.</i>	67
g. +	mg.	g. +	ug. ÷	ug. ÷	mg.	mg. +	<i>Første Karakter.</i>	94
g. ÷	ug.	tg. +	ug.	mg.	ug. ÷	mg.	<i>Første Karakter.</i>	93

Opgaverne ved den skriftlige Del af denne Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet I: Rom to Gange Verdens Behersker.

2. Udarbejdelse i Modersmaalet II: Den sande og den falske Humanitetsfølelse.

3. Fransk Stil: Episode af Borgerkrigen i Spanien. Indesluttede i Klosteret San Francisco havde disse tapre Folk at udholde to Belejninger efter hinanden. En Officer med den største Energi, Oberstløjtnant i Armeen, Don Francisco Sanz, havde Befalingen over dem. Der vistes Heltegjerninger, som Oldtiden ikke kan anføre smukkere. Klosteret indeholdt en stor Mængde Krudt; en Korporal af de frivillige paatog sig at vaage over Oplaget med Ed paa at sætte Ild derpaa, dersom det lykkedes Karlisterne at tiltvinge sig Indgangen. Forgjæves havde den fjendtlige Anfører tilbuddt de belejrede, at de maatte overgive sig; for at besejre deres Modstand havde Karlisterne den Ide at fremstille for deres Øjne deres Hustruer og Børn, som de havde bemægtiget sig. Kommandanten lod svare: „Jeg har sagt, at jeg ikke overgiver mig, og jeg vil ikke overgive mig; at jeg vil stikke Ild paa Krudtet, og jeg stikker Ild derpaa. Jeg vil ikke vide af flere Parlementærer at sige. Jeg vil give Befaling til at fyre paa hvemsomhelst, der viser sig foran Fortet, og dersom det er min Hustru og min Datter, og dersom Soldaterne nægte at skyde, saa vil jeg dræbe dem med min egen Haand“. Erindrer dette ikke om det berømte Træk af Perez de Gusman, som, da han blev angrebet af Maurerne i Slottet Tarifa, og da disse, der havde gjort sig til Herrer af

hans unge Søn, truede med at dræbe Barnet, dersom Pladsen ikke overgav sig, istedenfor Svar kun tilkastede dem sin Dolk fra Murene?

Oberstløjtnant, lieutenant-colonel. Der vistes, oversæt: der var. Heltegjerninger, des actes d'héroïsme. over, auprès de. Oplaget, le dépôt. at tiltvinge sig, forcer. de maatte, oversættes ikke. at fremstille for, amener sous. at bemægtige sig, s'emparer de. at ville vide af at sige, vouloir. at fyre paa, faire feu à. at skyde, tirer. et Træk, un trait. true med, menacer de.

4. Oversættelse fra Latin paa Dansk: Cicero Bruto S. In epistola tua reprehendis, quod in honoribus decernendis fuerim nimius et tanquam prodigus. Ego vero, quid secutus sim in sententiis dicendis, ignorare te nolo. Post interitum Cæsaris et vestras memorabiles Idus Martias, Brute, quid ego prætermissum a vobis, quantumque impendere rei publicæ tempestatem dixerim, non es oblitus. Magna pestis erat depulsa per vos, magna populi Romani macula deleta, vobis vero parta divina gloria, sed instrumentum*) regni delatum ad Lepidum et Antonium, quorum uterque pacem metuebat, inimicus otio erat. His ardentibus perturbandæ rei publicæ cupiditate, quod opponi posset præsidium, non habebamus. Itaque quum teneri urbem a parricidis viderem, nec te in ea nec Cassium tuto esse posse, mihi quoque ipsi esse excedendum putavi. Sed animus meus, qui a patriæ caritate nunquam alienatur, discessum ab eius periculis ferre non potuit. Romam ut redii, statim me obtuli Antonii sceleri et dementiæ; quem quum in me incitavissem, consilia inire

---

*) instrumentum, quo aliquid instruitur et paratur; hoc loco exercitus intelliguntur.

coepi rei publicæ liberandæ. Ideo Cæsarem auxi hunc adolescentem, per quem adhuc vivimus, si verum fateri volumus. Huic habiti sunt a me honores nulli, Brute, nisi debiti, nulli nisi necessarii; maioresque etiam decreverunt Philippus et Servilius. Sed nescio quo modo facilius homines in timore benigni, quam in victoria grati reperiuntur. Ego enim, D. Bruto liberato, quum lætissimus ille civitati dies illuxisset, idemque casu Bruti natalis esset, decrevi, ut in fastis ad eum diem Bruti nomen adscriberetur, in eoque sum maiorum exemplum secutus. Quod ego quum dabam Bruto, notam esse in fastis gratissimæ victoriæ sempiternam volebam; sed illo die cognovi plures in senatu malevolos esse quam gratos, et maxima senatus pars præteriti periculi oblita est.

5. Arithmetisk Opgave: 1. x Tal, af hvilke det første er a og hvert følgende y Gange saa stort som det foregaaende, have Produktet p , medens x andre Tal, af hvilke det første ogsaa er a , men hvert følgende y Gange mindre end det foregaaende, have Produktet q . Hvor mange og hvilke ere Tallene?

Ex. $a = 10^4$, $p = 2^{10} \cdot 10^{20}$, $q = 5^{10} \cdot 10^{10}$.

2. Imellem de fire Ligninger

$$\begin{aligned} xs + at + bu + cv &= 0, \\ - as + xt + du + ev &= 0, \\ - bs - dt + xu + fv &= 0, \\ - cs - et - fu + xv &= 0 \end{aligned}$$

elimineres s, t, u, v , saa at der dannes en ordnet Ligning til Beregning af x ved a, b, c, d, e, f .

6. Beregningsopgave: En Cirkels Diameter er 194; fra dennes Endepunkter ere dragne to Korder i samme Halvcirkel, den ene er $69,644$, den anden $78,790$. Disses to andre Endepunkter forbindes ved en ret Linie, som skærer den forlængede Diameter i O. Hvilke Afstande har O fra de to Korder?

7. Geometrisk Opgave: 1. Et Cirkelsegment (Afsnit) drejer sig om en igjennem Cirkelns Centrum gaaende Axe, der ikke skærer Segmentet. Forholdet imellem Volumen af det ved en hel Omdrejning af Segmentet frembragte Omdrejningslegeme og hele Overfladen af det samme Legeme er $\frac{1}{n}$ af Cirkelns Radius. Hvilket Udtryk faas til Bestemmelse af den tilsvarende Cirkelbues Gradeantal? Hvor stort er dette for $n = 6$? Hvilke Værdier kan man give n ?

2. Vinklen B i Trekanten ABC og dens Nabovinkel halveres. Halveringslinierne skære Siden $b = AC$ og dens Forlængelse henholdsvis i M og N. Hvorledes udtrykkes Forholdet imellem Trekanterne MBN og ABC ved Hjælp af Vinklerne i ABC? I hvilket Forhold maa Siden $AB = c$ staa til Siden $BC = a$, for at de to Trekanter skulle blive ligestore? Hvilke Værdier faa Trekantens Vinkler, naar $\angle B = 90^\circ$ og $\triangle MBN = \triangle ABC$? Hvilken Form faa Trekanterne MBC og ABN i dette Tilfælde?

8. Projektionstegning: Et ret tresidet Prisme, som har en ligebenet Trekant til Endeflade (hver af de lige lange Sider skal være dobbelt saa stor som Grund-

linien, der bør have en Længde af 1 Tomme eller derover), og hvis Sidekanter ere fire Gange saa store som Ende-
fladens Grundlinie, hviler paa den vandrette Billedplan (Projektionsplan) paa den Sideflade, som indeholder Ende-
fladernes Grundlinier, men saaledes, at ingen af dets
Kanter staar vinkelret paa den lodrette Billedplan. Det
skæres af en Kugle med Centrum i Midten af den øverste
Kant og med en Radius halv saa stor som Trekantens
Højde. Skæringskurvens to Projektioner søges, hvorved
særlig dens laveste Punkt maa bestemmes.

**2. Afgangsexamen for Realister og Hovedexamen
for studerende Disciple af 4de Klasse** foretoges i den i
forrige Aars Program angivne Orden.

Til disse Examiner indstillede sig 5 Realister af
højere og 1 af lavere Grad, og 14 studerende Disciple
(8 af den sproglig-historiske Retning og 6 af den mathe-
matisk-naturvidenskabelige Retning).

Realisternes Navne og Afgangsprøvens Udfald vil ses
af følgende Liste:

Afgangsexamen for Realister i 1877.

a. af højere Grad.

Disciplenes Navne.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geograf.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Naturhistorie.	Points.	Prøvens Udfald.
E. C. E. Allerup.....	tg.+	tg.+	g.÷	g.+	g.	mg.	ug.÷	mg.	ug.	mg.+	62	<i>Bestaaet.</i>
T. C. Delcomyn	mg.÷	g.	g.÷	mg.÷	g.+	g.÷	mg.	tg.	g.+	g.÷	54	<i>Bestaaet.</i>
J. P. Jørgensen.....	g.	g.÷	tg.+	g.	g.+	mg.÷	g.÷	tg.÷	g.	mg.+	47	<i>Bestaaet.</i>
R. F. Maegaard	g.	g.	g.÷	mg.	g.+	mg.÷	tg.	tg.	g.+	g.	52	<i>Bestaaet.</i>
H. Paulsen	g.+	tg.+	g.÷	mg.÷	g.	mg.÷	tg.÷	tg.	mg.÷	ug.	49	<i>Bestaaet.</i>

b. af lavere Grad.

Disciplens Navn.	Dansk, skriftl.	Dansk, mundtl.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning.	Points.	Prøvens Udfald.
F. Philipsen.....	σ. †	mg. †	σ.	σ. †	σ. †	mg.	mg. †	σ. †	σ.	48	<i>Bestaet.</i>

Af de studerende Disciple forlod 2 efter endt Hovedexamen og 1 i Løbet af det nye Skoleaar Skolen. Deres Navne samt Udfaldet af Prøven vil ses af følgende Liste:

Disciplenes Navne.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin.	Græsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturalære.	Naturhistorie.	Points.	Prøvens Udfald.
P. G. Licht	g.+	g.	g.÷	g.	tg.÷	mg.	mg.	g.	g.÷		g.+	51	<i>Bestaaet.</i>
L. V. Lintrup	mg.÷	tg.	tg.+	g.÷		mg.	g.+	g.÷	tg.	mg.÷	g.+	46	<i>Bestaaet.</i>
C. S. Olesen	g.	g.÷	g.	g.÷		mg.	g.	g.+	tg.+	ug.÷	mg.+	56	<i>Bestaaet.</i>

Opgaverne ved den skriftlige Del af disse Examinere vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet: Australiens vigtigste Ejendommeligheder.

For Realister af lav. Grad: 1. Den, som hersker over sit Sind, er bedre end den, som indtager en Stad. 2. Australiens vigtigste Ejendommeligheder.

2. Tysk Stil: Absalon var en Søn af den højt ansete Asker Ryg og Sønnesøn af den ikke mindre berømte Skjalm Hvide. Tyve Aar gammel gik han til Paris for at studere under berømte Læreres Vejledning. Han tilegnede sig en fortrinlig videnskabelig Dannelse, og de samtidige roste lige saa meget hans Lærdom og Veltalenhed som hans Tapperhed og Statsklogskab. Ved det gruelige Gjæstebud i Roeskilde optog han den myrdede Kong Knud i sine Arme og undgik selv med Nød og næppe Døden, idet han frelste sin Ven Valdemar. Fra dette Øjeblik af var han den store Konges trofasteste Støtte i Krig og Fred. Det ene Aar efter det andet førte han de Danske over Østersøen imod Venderne, indtil Erobringen af Staden Arkona paa Rügen gjorde Ende paa Hedenskabet og forvandlede de vendiske Sørøvere til fredelige Undersaatter af Danmark. Efter et langt og virksomt Liv trak han sig tilbage til Sorø, hvor han døde Aar 1201; hans Grav vises bagved Kirkens Altar.

Sønnesøn, Enkel. Vejledning, Leitung. tilegne, aneignen. samtidige, Zeitgenossen. Veltalenhed, Beredsamkeit. Gjæstebud, Gastmal. optage, auffangen. med Nød og næppe, kaum. frelse, erretten. trofast, treu. Hedenskab, Heidenthum. forvandle, umwandeln.

3. Latinsk Stil: Da Macedonernes¹⁾ Konge Philip i Aaret 336 før Christi Fødsel var bleven dræbt af en Fjende Pausanias i Ægæ, en macedonisk By, fulgte hans Søn Alexander, kun 20 Aar gammel, efter ham²⁾. Allerede to Aar tidligere havde denne kæmpet tappert imod Athenienserne og Thebanerne i Slaget ved Chæronea, ved hvilket Slag Grækenland blev undertvunget³⁾ af Macedonerne. Siden, vide vi alle, at han ved sit store Tog⁴⁾ imod Perserne undertvang en stor Del af Asien og Ægypten, at han førte sin Hær indtil Indien, hinsides Floden Indus, og at han, 13 Aar efter at han var bleven Konge, døde i Babylon. Alexanders Fader havde for at opdrage ham godt betroet⁵⁾ hans Opdragelse til Philosophen Aristoteles, en af Oldtidens⁶⁾ viseste Mænd. Alexander udmærkede sig⁷⁾ derfor hele sit Liv igjennem ikke blot ved Tapperhed, men ogsaa ved Kjærlighed til Videnskaberne⁸⁾. Af alle Digtere elskede han Homer højest, og det fortælles, at han stedse førte et Exemplar⁹⁾ af denne Digters Værker med sig.

1) Macedo. 2) „følge efter“ udtrykkes ved „succedo“. 3) subigere. 4) expeditio. 5) mandare. 6) antiquum tempus. 7) „udmærke sig“ udtrykkes ved „excello“. 8) litteræ. 9) exemplum.

4. Opgave i Arithmetik og Regning: 1. En Kjøbmand har tre Vexler, som, naar de forfalde til Betaling, indbringe følgende Beløb:

500 Reichsmark (M $\frac{1}{2}$)
32 Pund Sterling (£ St)
450 Francs (fr.).

Han sælger dem før Forfaldsdagen til en anden, som afdrager 6 pro Cent for hele den Tid, der forløber til

Forfaldsdagen. Hvor meget faar han derfor i Kroner og Øre?

1 Mk = 90 Ør, 1 £ St. = 18 ~~Sk~~ 20 Ør, 1 fr. = 73 Ør.

2. Af Ligningen

$$\frac{ab}{a^2 - b^2x^2} + \frac{cd}{c^2 - d^2x^2} = 0$$

søges x under den simpleste Form. Hvad bliver x, naar $a = 28 + 12\sqrt{5}$, $b = 3 + \sqrt{5}$, $c = \frac{1}{2}(29 - 13\sqrt{5})$, $d = 2 - \sqrt{5}$?

3. At finde x, naar

$$\sqrt[3]{1,104081} \cdot \sqrt[2]{1,104622} = 1,0302.$$

For Realister af lavere Grad: 1. En Mand modtager pr. Bane en Vognladning Mursten. Banevognen, som er 6 Alen 21 Tom. lang, 3 Alen 6 Tom. bred og 3 Alen høj, er indtil 6 Tom. fra øverste Rand helt fyldt med Stenene, af hvilke hver er $8\frac{1}{4}$ Tommer lang, $6\frac{1}{2}$ Tommer bred og $2\frac{3}{4}$ Tommer tyk. Naar nu 1000 Mursten koste 17 Kroner 85 Øre foruden Fragten, som udgjør $10\frac{1}{2}$ pCt. af Stenenes Værdi, hvad maa Manden da tage for denne Ladning Sten, naar han vil tjene $11\frac{1}{4}$ pCt. ved Handelen? Hvis han dernæst sætter de Penge, han faar ind ved Handelen, paa Rente og Rentes Rente til $2\frac{3}{4}$ pCt. halv-aarlig Rente i 3 Aar, hvor meget ejer han da efter disse 3 Aars Forløb?

2. Naar en Kubikfod af et vist Metal koster 66 $\frac{1}{2}$ Øre, hvor meget koster da en cylindrisk Stang af denne Sort Metal, hvis Længde er $11\frac{1}{4}$ Alen, og hvis Diameter er 8 Tommer?

5. Geometrisk Opgave: 1) Naar man i et Kvadrat ABCD trækker Linier igjennem A, B, C og D under

samme Vinkel (dog ikke 45°) med henholdsvis AB, BC, CD og DA, saa danne disse Linier et Kvadrat. Hvorledes bevises det?

Der er givet en Cirkel og et Kvadrat med samme Centrum, Cirklen indenfor Kvadratets Omkreds. Man skal indskrive et Kvadrat i Cirklen saaledes, at Forlængelserne af dets fire Sider gaa igjennem hver sin af det givne Kvadrats Vinkelspidser.

2. Trekanten ABC er indskrevet i en Cirkel. En Korde CD, som skærer AB, og hvis indenfor Trekanten liggende Stykke CM er 8", deler Trekanten i to Arealer, der forholde sig som 3 til 2. Siden AB er 10". Hvor store ere Stykkerne af AB? Hvor stor er den Rest MD af Korden CD, som ligger indenfor Cirklen?

For det Tilfælde, at CD gaar igjennem Cirkelns Centrum O, findes tillige O's Afstand fra AB, C's Afstand fra AB og Arealet af Trekanten ABC.

I Censuren ved fornævnte Examina deltog udenfor Skolens Lærerpersone af Undervisningsinspektørerne Professor Steen, ifølge Ministeriets Beskikkelse Professor Rektor Listov og Rektor Bloch, og indbudte af Skolen Premierlieutenant Dyhr, Adjunkt Haugsted, cand. pharm. Schjøtz og Pastor Strøm.

3. **Hovedexamen for Skolens øvrige Klasser** afholdtes i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Efter tilendebragt Examen opflyttedes af 5te Klases 12 Disciple 9 i 6te Klasse; af 4de stud. Klases 14 Disciple de 11 tilbageblivende i 5te Klasse; af 3dje Klases 22 studerende Disciple og 8 Realister 18 og 8 i 4de

Klasse; af 2den Klasses 17 stud. Disciple og 2 Realister 16 og 2 i 3dje Klasse; af 1ste Klasses 12 stud. Disciple og 12 Realister 9 og 7 i 2den Klasse.

---

2. Disciplene.

Ved Slutningen af forrige Aars Beretning var Disciplenes Antal 121. Af disse forlod 12 Skolen efter bestaaet Afgangsexamen for studerende, 6 efter bestaaet Afgangsexamen for Realister og 2 efter bestaaet 4de Klasses Hovedexamen. Desuden udmeldtes inden det nye Skoleaars Begyndelse 4, nemlig af 5te Kl. C. F. Gandil, af 4de Realkl. C. C. V. Sass, af 2den Realkl. J. A. Jørgensen og af 1ste Realkl. J. F. A. Copmann, og i Løbet af samme 6, nemlig af 5te Kl. P. G. Licht, af 4de stud. Kl. C. T. Schmidt, af 4de Realkl. C. V. Johnsen, af 2den Realkl. A. Fog, af 1ste stud. Kl. C. V. Holst og af 1ste Realkl. F. A. Delcomyn. Derimod optoges ved Skoleaarets Begyndelse 34 og i Løbet af samme 7 ny, saa at Skolen for Tiden tæller 132 Disciple, der ere fordelte paa de forskjellige Klasser, som efterfølgende alfabetisk ordnede Liste udviser. Ved de nyoptagne ere de fuldstændige Navne, Fødselsdag og Fædrenes Stilling og Opholdsted angivne; ved de i Løbet af Skoleaaret optagne tillige Optagelsesdagen.

VI Klasse. 1. C. V. Benzon. 2. C. F. Birch.*
3. H. V. Clausen. 4. L. C. T. Engelstoft. 5. H. L. N.
Hansen. 6. V. Hjort.* 7. A. E. H. Lübbers. 8. C.
Rørdam. 9. E. F. F. Svendsen.*

V Klasse. 1. J. L. Ammentorp.* 2. K. J. Bang.
3. J. G. B. Dreyer. 4. K. H. Faber*. 5. J. E. Fryden-
dahl.* 6. Peter Holveg Grønlund (S. af Guldsmed G. i
Svendborg, f. 22de Sept. 1861).** 7. V. Helsing. 8.
Carl Ludolph Henningsen (S. af Postmester H. i Rønne,
f. 24de Febr. 1862).*** 9. N. Hjort. 10. Rasmus Peter
Petersen (Illum)* (S. af afd. Skibsbygger P. i Vejle, f.
3dje Decbr. 1861).**** 11. C. M. S. Jensen*. 12. H.
R. Juel. 13. N. J. C. Juel. 14. H. L. Møller. 15. N.
F. Strøm. 16. H. J. F. Tamm.***** 17. S. C. F.
Torup.*

IV Klasse. a) stud. Disciple: 1. H. Biering.
2. H. Bloch.* 3. H. Christensen*. 4. C. J. F. Dinsen.
5. C. F. Fog. 6. F. C. Hansen. 7. S. Hansen. 8. H.
G. A. Jørgensen. 9. J. Jørgensen. 10. P. G. Jørgensen.
11. A. R. Krag. 12. H. T. F. W. Lantow. 13. Jørgen
Nissen (S. af Gaardejer N. i Gammel Haderslev, f. 18de

*) Hører til den realstuderende Afdeling.

**) Bestod i 1876 Realafgangsexamen af højere Grad ved
Svendborg Realskole og i 1877 her ved Skolen den i Be-
kjendtgjørelse af 28de Marts 1876 befalede Prøve i latinsk
Stil.

***) Bestod i 1877 4de Klasses Hovedexamen ved Rønne højere
Realskole.

****) Bestod i 1877 4de Klasses Hovedexamen ved Horsens lærde
Skole.

*****) Udmeldtes af Skolen efter 4de Klasses Examen i 1877,
men optoges paa Grund af forandret Bestemmelse igjen
1ste Febr. 1878.

April 1861). 14. T. J. Petersen. 15. J. E. Rasmussen. 16. J. V. Teisen. 17. J. C. Weber. 18. A. Ørum.*

b) Realister: 1. J. Berg. 2. N. E. Boye. 3. J. Frydendahl. 4. V. E. Gaedecken. 5. J. A. H. Gylling. 6. N. C. Jensen. 7. F. A. Kruhöffer. 8. J. Sprechelsen (lav. Gr.).

III Klasse. a) stud. Disciple: 1. C. E. A. Ammentorp. 2. Dines Andersen (S. af afd. Møllebygger A. i Ullerslev, f. 26de Decbr. 1861). 3. J. N. T. Dreyer. 4. J. C. Eriksen. 5. S. T. T. Esmann. 6. J. Hagen. 7. H. Hansen.* 8. N. C. Hansen. 9. C. E. A. Holm. 10. A. U. Høyer-Møller. 11. J. Hvalstøe.* 12. U. S. V. Jespersen.* 13. J. L. Jørgensen. 14. F. C. S. Kruuse*. 15. Hans Jørgen Herman Larsen (S. af Karetmager L. i Grønløkken, f. 16de Febr. 1864). 16. Henrik Vilhelm Christian de Fine Licht* (S. af Oberst L. i Nyborg, f. 26de Juni 1862). 17. H. Lollesgaard. 18. L. A. Madsen.* 19. F. C. C. Melbye. 20. H. Rørdam. 21. L. J. K. C. Svelmøe. 22. G. W. C. Weylandt.

b) Realister: 1. B. J. D. Blædel (lav. Gr.). 2. A. Boye. 3. R. F. F. Hofgaard. 4. Andreas Paul Christian Jørgensen (S. af Kjøbmand J. i Newcastle, f. 5te Maj 1863, opt. 5te Jan. 1878). 5. Jens Jørgen Winther (S. af Kjøbmand W. i Rudkjøbing, f. 16de Decbr. 1863, opt. 1ste Oktbr. 1877).

II Klasse. a) stud. Disciple: 1. K. T. Bruun. 2. Sophus Marius Carstens (S. af Justitsraad C. i Ærøeskjøbing, f. 11. Febr. 1864). 3. Frederik Sophus Christian Ludvig Danneskjold Samsøe (S. af Grev D. til Ulriksholm,

---

*) Hører til den realstuderende Afdeling.

f. 6te April 1864). 4. Frederik Hansen (S. af Pastor H. i Odense, forhen Sognepræst i Hatting, f. 29de Septbr. 1864, opt. 1ste Novbr. 1877). 5. P. M. T. E. Frantzen. 6. P. J. Jensen. 7. P. C. Jessen. 8. V. A. Johansen. 9. Lauritz Balslev Leth (S. af afd. Gaardejer L., f. 8de Maj 1863). 10. Erik Oldenburg (S. af Politimester O. i Odense, f. 21de Novbr. 1864, opt. 24de April 1878). 11. G. A. E. Rasmussen. 12. A. T. Rosenberg. 13. Karl Kristian Vilhelm Röse (S. af Distriktslæge R. i Rudkjøbing, f. 29de Aug. 1863). 14. M. C. Selmer. 15. V. R. Strøm.

b) Realister: 1. Jens Andreas Bergh (lav. Gr.) (S. af Gaardfæster B. paa Langagerhus, f. 4de Juni 1862). 2. O. Berg. 3. E. P. M. Clausen. 4. C. C. Cloos. 5. J. F. Friis. 6. G. S. Hastrup. 7. G. Jørgensen.

I Klasse. a) stud. Disciple: 1. Oscar Johannes Valdemar Bencke (S. af Grosserer B. i Odense, f. 28de Febr. 1866). 2. Hans Maximilian Erichsen (S. af Stabssergeant E. i Odense, f. 30te Aug. 1866). 3. Albert Jacobsen (S. af Kaptajn J i Odense, f. 14de Sept. 1865). 4. August Jørgensen (S. af Herredsfoged J. i Odense, f. 27de Juni 1865). 5. E. V. V. Jørgensen. 6. Mads Christian Jørgensen (S. af Bødker Jørgen Nielsen i Ramsgyden, Dalum Sogn, f. 16de Januar 1866, opt. 1ste Oktbr. 1877). 7. Niels Carl Johannes Jørgensen (S. af Proprietær J. til Husemosegaard, f. 20de Decbr. 1865). 8. Christian Bang Kehlet (S. af afd. Fuldmægtig K. i Odense, f. 15de Maj 1865). 9. Niels Kristjan Knudsen (S. af Møller K. i Vissenberg, f. 5te April 1864, opt. 5te Jan. 1878). 10. Frederik Eduard Charles Emil Lantow (S. af Overspillemand L. i Odense, f. 27de Jan. 1866).

11. Mads Larsen (S. af Gaardejer L. i Frue Landsogn, f. 8de Jan. 1866). 12. Søren Peter Lassen (S. af Forpagter L. paa Selleberg, f. 12te Jan. 1865). 13. Ejnar Lollesgaard (S. af Forpagter L., f. 5te Septbr. 1865). 14. Edvard August Nielsen (S. af Konsul N. i Rudkjøbing, f. 11te Aug. 1866, opt. 8de Oktbr. 1877). 15. N. G. Olsen. 16. Niels Christian Rasmussen (S. af Gartner R. i Odense, f. 13de Maj 1866). 17. William Edvard Arthur Rasmussen (S. af Sagfører R. i Odense, f. 17de Aug. 1865). 18. Thorvald Frederik Christian Roloff (S. af Barber R. i Odense, f. 9de Aug. 1865). 19. Edmund Christian Ludvig Schwensen (S. af Stationsforvalter S. i Skalbjerger, f. 15de Septbr. 1865). 20. Carl Peter Nicolaj Thorup (S. af Provst T. i Vester-Hæsinge, f. 15de April 1866). 21. Carl Christian Toldberg (S. af Kaptajn T. i Odense, f. 6te Febr. 1867). 22. Nikolaj Frederik Trojel (S. af Pastor T. i Rynkeby, f. 10de Juli 1866).

b) Realister: 1. C. J. C. Andersen. 2. Hans Christian Andersen (S. af Kjøbmand A. i Odense, f. 12te Jan. 1866). 3. H. C. H. Basse. 4. H. H. D. Blædel. 5. Carl Jensen (S. af Kjøbmd. J. i Odense, f. 23de Juni 1865). 6. C. E. Lindegaard (lav. Gr.). 7. Frederik Benedikt Petersen (S. af Skibskaptajn P., f. 17de Marts 1864). 8. Lars Frederik Hans Rasmussen (lav. Gr.) (S. af Jernstøber R. i Odense, f. 16de Sept. 1864). 9. Ulrik Christoffer Sofus Immanuel Trojel (lav. Gr.) (Broder til 22 i 1ste stud. Kl., f. 19de Novbr. 1864).

---

3. Lærerpersonalet.

Under 17de September 1877 blev Adjunkt P. C. Nielsen allernaadigst beskikket til Overlærer her ved Skolen. Af Hensyn til sin ved Skoleaarets Begyndelse endnu ikke ganske overvundne Sygdom har han i dette Skoleaar været fritaget for Halvdelen af sine Timer, som er bleven besørget af Kandidat Jacobsen (sml. Skole-efterretn. for 1877 S. 22, 23).

Da ved kongelig Resolution af 15de Juni 1877 Undervisning i Religion indførtes i den lærde Skoles 2 øverste Klasser — for indeværende Skoleaar dog her i Skolen kun i 5te Klasse (Min. Skriv. af 2den Juli 1877) — overtog Pastor Johannes Møller, residerende Kapellan ved vor Frue Kirke i Odense, denne Undervisning med Ministeriets dertil givne Tilladelse (samme Skrivelse).

Under 18de Maj 1878 blev Adjunkt Broberg entlediget i Naade med Pension fra Udgangen af indeværende Skoleaar at regne.

---

4. Undervisningen.

---

1. 4de og 3dje og 1ste Klasse have været delte i alle Fag; 2den Klasse i de særlige Fag og Fransk.*)

---

*) Et R efter Klassennummeret betyder Realklasse, et S studerende Klasse, RS realstuderende og SS sprogstuderende (sproglig-historisk) Afdeling af Klassen. Hvor Klasserne i Fællesfagene ere delte i A og B findes de realstuderende og Realisterne i Afdelingen B.

Fagene have været saaledes fordelte i indeværende Skoleaar:

Rektor: Latin i VI SS (5 Timer) og IV S (6 Timer), Græsk i VI SS (4 Timer), Tysk i IV R	18	Timer.
Overlærer Kragh: Arithmetik og Geometri i VI RS, V RS og I A	25	—
Overlærer Strøm: Dansk i IV B, Fransk i III B, II B og I B, Naturhistorie i hele Skolen	24	—
Overlærer Nielsen: Dansk og Tysk i IV R (lav. Gr.), Latin i VI SS (3 Timer) og V SS	12	—
Adjunkt Broberg: Tysk i IV S, II S og I A; Fransk i VI, V, IV A, IV B, III A, II A og I A	24	—
Adjunkt Faber: Dansk i VI, V og IV A; Sprog og Litteratur (Cirk. af 9de August 1871) i VI RS og V RS; Tysk i VI, V, III A og B og I B; Latin i I S; Geografi i I B	26	—
Adjunkt Vogelsang: Religion i III og I B; Historie i VI, V, IV S, IV R og I A; Geografi i IV S, IV R og I A	25	—
Adjunkt Hastrup: Dansk i III A og III B; Tysk i II R; Religion i II og I A; Historie og Geografi i III A og B og II og Hist. i I B	25	—
Adjunkt W. Johnsen: Arithmetik, Geometri og geom. Tegn. i IV A, IV B, III A og		

III B; Frihaandstegning i IV R, III R, II R og I.....	28	Timer.
Adjunkt O. Johnsen: Dansk i I A og B; Oldnordisk i VI og V; Latin i III B; Græsk i VI SS (2 Timer) og IV SS.....	24	—
Adjunkt Garben: Dansk i II; Engelsk i VI, V, IV R, III R, II R*), I R; Latin i II S	25	—
Adjunkt Schmidt: Arithmetik og Geometri i I B; Naturlære i hele Skolen.....	28	—
Kand. Jacobsen: Latin i IV S (2 Timer) og III A; Græsk i V SS og III SS; Arith- metik, Geometri og geom. Tegn. i II ...	26	—
Pastor Møller: Religion i V	1	—
Organist Jastrau: Skrivning og Sang i hele Skolen.....	13	—
Kaptajn Hartnack og Oversergeant Greve: Gymnastik i VI, V og $\frac{1}{2}$ IV.....	8	—
Lærerne Holm og Lauritsen: Gymnastik i $\frac{1}{2}$ IV, III, II og I.....	10	—

Skydeøvelserne, hvori med VI og V ogsaa IV R tager Del, have været ledede af Kaptajn Hartnack med Assistance af Lærerne Holm og Lauritsen.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Fag vil ses af efterfølgende Tabel:

---

*) I 2 Timer have II R og III R været samlede i Engelsk.

Fagene.	VI		V		IV		III		II		I		Summa.
	SS	RS	SS	S	S	R	S	R	S	R	S	R	
Dansk	2		2		2	2	2	2	2		3	3	20
Oldnordisk	2		2		"	"	"	"	"	"	"	"	4
Tysk	(2)		(2)		2	3	2	3	2	1	2	3	20
Fransk	3		3		2	2	2	2	3	3	3	3	26
Engelsk	2		2		"	3	"	3	"	4	"	3	17
Latin	8	"	8	"	8	"	7	"	8	"	6	"	45
Græsk	6	"	6	"	5	"	5	"	"	"	"	"	22
Sprog og Litteratur	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	2
Religion og Bibelhist.	"		1	"	"	"	2	2	2	2	2	2	9
Historie	4		3		2	4	3	3	2	2	2	2	25
Geografi	"		"		2	2	1	1	2	2	2	2	12
Arithmetik	"	5	"	5	2	2	2	2	2	2	2	2	24
Geometri	"	5	"	5	2	2	2	2	2	2	2	2	24
Regning	"	"	"	"	1	1	"	"	1	1	2		6
Geom. Tegning	"	"	"	"	2	"	2	1	"	"	"	"	5
Naturlære	3	5	3	5	"	3	"	3	"	"	"	"	22
Naturhistorie	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	14
Skrivning	"	"	"	"	1	"	1	1	1	2	2		6
Tegning	"	"	"	"	1	"	2	"	2	1	2		6
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	16
I alt ugentlige Timer	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	

De realst. Disciple af VI og V have været samlede i Sprog og Litt. (Cirk. af 9de Aug. 1871). De Disciple af VI (1) og V (3), som have valgt Tysk, have været samlede. De realst. Disciple af IV S og III S have i geom. Tegn. og Naturlære været samlede med IV R og III R. De Realister, som høre til lavere Grad, have ikke deltaget i Undervisningen i tysk Stil og Fransk, nogle heller ikke i Engelsk, men i Stedet derfor været beskæf-

tigede paa anden Maade. De ikke syngende Disciple af de tre øverste Klasser have i Sangtimerne haft Gymnastik undtagen 2 af 5te Klasse, som have deltaget i Undervisningen baade i Tysk og Engelsk.

2. Efter derom gjort Indstilling har Ministeriet under 28de Maj 1877 meddelt Samtykke til at indføre til Brug ved Undervisningen T. L. Simonsens tyske Læsebog for de lavere Klasser og Mellemlasserne; S. M. Jørgensens Chemiens Begyndelsesgrunde til Brug for Skoler og Karl Schmidts Lærebog i Experimental-fysiken tilligemed Grundtrækkene af Astronomien, den fysiske Geografi og Meteorologien, og under 27de Juli 1877 til at indføre Julius Petersens Arithmetik og Algebra til Skolebrug I og samme Forfatters Lærebog i den elementære Plangeometri (2 Udg.).

3. Følgende Pensa ere i Aarets Løb gennemgaaede i de forskjellige Klasser.*)

---

*) For at kunne optages som Discipel i Skolens 1ste (nederste) Klasse fordres at have fyldt det 11te Aar og at være vaccineret, hvorom de fornødne Attester blive at fremlægge, samt at bestaa en Prøve, ved hvilken der kræves 1) i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter og Bekjendtskab med de almindelige grammatikalske Begreber, dels en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift. 2) i Tysk: det vigtigste af Formlæren, i det mindste Bøjningen af Artiklerne, af svage og stærke Substantiver, af Adjektiverne, af de personlige og paaepende Pronominer, af Hjælpeverberne og 1ste Konjugations (de saakaldte regelmæssige) Verber og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider. 3) i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider i en Læsebog. 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog f. Ex. Thriges eller Rimestads mindre Bøger

Dansk.

I Klasse B og A. (O. Johnsen.) Til Oplæsning er benyttet Winkel Horn og Borchsenius's danske

eller Erslevs Nr. 3. 5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere f. Ex. efter Blochs mindre Lærebog for Skolernes Underklasser. 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb f. Ex. efter Balslevs Bog og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog f. Ex. Lützens eller Feddersens mindste. 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Af Aspiranter, som ønske at forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad, kræves ikke Fransk.

I Skolens 1ste og 2den Klasse er Undervisningen fælles for alle studerende Disciple. I 3dje og 4de Klasse indtræder den Forskjel, at de sprogstuderende Disciple (den sproglig-historiske Retning) lære Græsk, de realstuderende Disciple (den matematisk-naturvidenskabelige Retning) geometrisk Tegning og Naturlære.

I 1ste og 2den Klasse er Undervisningen fælles for Realister og studerende Disciple, i 3dje og 4de Kl. for Realister og realstuderende, kun at Realisterne i Stedet for Latin og latinsk Stil undervises i Engelsk og tysk Stil samt Tegning.

Realafgangsexamen afholdes ved Udgangen af 4de Realklasse.

Den ved Udgangen af 4de stud. Klasse afholdte Hovedexamen giver samme Rettigheder som Realafgangsexamen.

I 5te og 6te Klasse fortsættes Latin og Græsk og indtræder Naturlære for de sprogstuderende Disciple, medens Mathematik bortfalder; for de realstuderende bortfalder Latin, medens Mathematik og Naturlære fortsættes.

De, som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen, have Adgang til at indstille sig til alle de forskjellige Fakultets-examina ved Universitetet.

De, som have taget den matematisk-naturvidenskabelige

Læsebog; af Lefoliis Digte for mindre Børn ere 9 lærte udenad. Af Bojesens Grammatik er en Del læst og indøvet ved Analyse; en Stil om Ugen (til 21de Juni 37) væsentlig Gjenfortælling af nordiske Gude- og Heltesagn; i Begyndelsen flere Gange Diktatstil. — II Klasse. (Garben.) Til Oplæsning er benyttet Winkel Horn og Borchsenius's danske Læsebog. Grammatik indøvet ved Analyse især i den første Halvdel af Aaret. Af Lefoliis Digte for mindre Børn 6 lærte udenad. To Stile maanedlig (til 21de Juni 21), dels Gjenfortællinger, dels Skildringer af historisk, geografisk eller naturhist. Indhold. — III Klasse B og A. (Hastrup.) Til Oplæsning er benyttet Flors Læsebog, en Fortælling af Carl Bernhard, Komedier af Holberg samt Inge-mann's Valdemar den store og hans Mænd. Den græske Mythologi efter Tregders Haandbog. To Stile maanedlig (til 4de Juni 13) af et Disciplene fra Undervisningen bekendt Indhold. — IV Klasse B. (Strøm.) Til Læsning er benyttet foruden Flors Læsebog enkelte Arbejder af danske Forfattere; den græske Mythologi er læst efter Tregders Haandbog. To Stile om Maaneden (til 25de Maj 13) mest af et Disciplene fra Undervisningen

---

Afgangsexamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Examinander ved den polytechniske Lærestalt samt til ved Universitetet at indstille sig til de under det matematisk-naturvidenskabelige samt under det filosofiske Fakultet henhørende Prover, til statsvidenskabelig Examen og lægevidenskabelig Examen. For at kunne indstille sig til den theologiske eller den fuldstændige juridiske Embedsexamen ville de have at underkaste sig en Tillægsexamen ved Universitetet henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin af samme Omfang som Examen i disse Fag ved Skolernes Afgangsexamen.

bekjendt Indhold*). — IV Klasse A. (Faber.) Til Læsning er benyttet Øhlenschlägers Tragedier og flere Værker af nyere Forfattere. To Stile om Maaneden (til 2den Maj 15). — V Klasse. (Faber.) I Forbindelse med biografiske og litterærhistoriske Oplysninger er der læst Værker af Holberg, Ewald, Wessel o. fl. To Stile om Maaneden (til 2den Maj 15). I Slutningen af Aaret nogle Timer Svensk. — VI Klasse. (Faber.) Læst Værker af de vigtigste Digtere fra Øhlenschläger til Nutiden i Forbindelse med litterærhistoriske Udviklinger. To Stile maanedlig (til 12te Maj 15).

Oldnordisk.

(O. Johnsen.)

V Klasse. Wimmers Læsebog (2den Udg.) forfra til S. 53. Det vigtigste af sammes Formlære er indøvet ved Analyse. — VI Klasse. Wimmers Læsebog fra S. 45—61 og 74—107. Hoff og Hoffory's oldnordiske Læsestykker, 2det Hæfte, forfra til S. 20. Formlæren repeteret og en Del nyt medtaget. Til Afgangsexamen opgives foruden det i Aar læste Wimmers Læsebog forfra til S. 45. Skjaldeversene i Gunløgs Saga ere fremdeles ikke medtagne.

Tysk.

I Klasse B. (Faber.) Simonsens tyske Læsebog for de lavere Klasser og Mellemlasserne Side 70—114;

---

*) En Discipel af lavere Grad har haft særlig Undervisning i dansk Gram. (Nielsen).

Hjorts Grammatik ved Kaper: det vigtigste af Formlæren. Realisterne 1 Stil om Ugen efter Holbechs og Petersens Materialier. — I Klasse A. (Broberg.) Simonsens Læsebog S. 61—100; Formlæren læst efter et Udvalg af Hjorts Grammatik og indøvet efter tilsvarende Stykker af Brobergs Stiløvelse. — II Klasse. a) Real. (Hastrup.) Hjorts prosaiske Læsebog S. 88—122 med Undtagelse af Stykke 24 (S. 108), S. 127—132 og 134—145. Hjorts kortfattede Sproglære ved Kaper: Formlæren i det væsentlige. En Stil om Ugen efter Holbechs og Petersens Materialier 18—46, hvoraf den mindre Halvdel mundtligt. — b) stud. (Broberg.) Hjorts Læsebog 1ste Del S. 59—94, 122—127, 341—360. Formlæren og en Del af Syntaxen (mellem § 180 og 200) læst efter Hjorts Grammatik og indøvet efter Brobergs Stiløvelse. — III Klasse B. (Faber.) Hjorts Læsebog S. 302—29 og 341—61. Formlæren efter samme Grammatik. Realisterne 1 Stil om Ugen; i første Halvaar efter Holbechs og Petersens Materialier, i andet Halvaar efter Mohr og Outzens Stiløvelser. — III Klasse A. (Faber.) Hjorts Læsebog S. 235—285. Formlæren efter Hjorts Gram. ved Kaper. — IV Klasse B. (Rektor.) Halvdelen af Schillers Maria Stuart. Hjorts Læsebog. Formlæren efter Hjorts Gram.; Realisterne tillige Syntaxen; en Stil ugentlig efter Mohr og Outzens tyske Stiløvelser (til 31te Maj 33). En Realist af lavere Grad (Nielsen) det vigtigste af den tyske Formlære. Til Examen opgives: Rungs tyske Læsebog S. 23—158, Hjorts Læsebog S. 21—88 — IV Klasse A. (Broberg.) Hjorts Læsebog 2den Del S. 8—40,

Schillers Maria Stuart. Extemporallæsning mest efter Schillers Wallenstein. Grammatiken repeteret. — V og VI Klasse. (Faber.) Læst Gøthes Gøtz v. Berlichingen og Stykker af Gøthes Prosa 1ste Del; Schillers Maria Stuart og Stykker af Tredivaarskrigen. Syntaxen repeteret efter Hjorts Gram. ved Kaper.

Fransk.

I Klasse B. (Strøm.) Borrings manuel S. 80—140 (med Forbigaaelse af enkelte vanskeligere Stykker), 149—157. Det vigtigste af Formlæren med Undtagelse af de uregelmæssige Verber efter Brobergs Grammatik. — I Klasse A. (Broberg.) Borrings manuel S. 81—98, 100—106, 109—114, 117—150. Det vigtigste af Formlæren (deriblandt to Tredjedele af de uregelmæssige Verber) er gennemgaaet efter Brobergs Gram. og indøvet efter et Udvalg blandt de første 100 Numere af sammes Stiløvelse. — II Klasse B. (Strøm.) Sicks Læsebog for Mellemlasserne II S. 13—24, 27—28, 30—31, 34—41, 45—71, 77—85, 96—106, 180—197. Formlæren efter Brobergs Grammatik med enkelte Forbigaaelser. — II Klasse A. (Broberg.) Le Sage Aventures de Gil Blas S. 5—54, 77—133. Formlæren er repeteret efter Brobergs Gramm. og enkelte Punkter af Syntaxen tagne under Behandling, det hele indøvet efter sammes Stiløvelse fra Nr. 1 til 124. — III Klasse B. (Strøm.) Sicks Læsebog for Mellemlasserne II S. 145—158 og 167—197. Mérimée Colomba forfra til ch. 6. Brobergs Grammatik repeteret, sammes Stiløvelse Nr. 99—114. — III Klasse A. (Broberg.) Le Sage: Aventures de Gil Blas S. 191—237;

Mérimée: Colomba suivi de la Mosaique S. 152—164, 436—450. Formlæren repeteret og indøvet efter et Udvalg af Stiløvelsen fra Nr. 1—115. — IV Klasse B og A. (Broberg.) Mérimée: Colomba S. 1—117. Gjennemgaaet Brobergs Stiløvelse med Henvisning til det tilsvarende i sammes Grammatik, det sidste noget kortere for Realisterne. Til Extemporallæsning er benyttet Don Chichotte oversat af Florian. — V Klasse. (Broberg.) La conquête de l'Angleterre af Aug. Thierry 9de, 10de og en Del af 11te Bog. Don Quichotte traduit par Florian 1ste Del chap. 34—42; anden Del chap. 1—5. Extemporallæsning efter samme Bøger. Brobergs Stiløvelse gaaet mundtlig igjennem efter dens hele Udstrækning, samt det tilsvarende i sammes Grammatik. 1 Gang om Ugen er der skrevet Stil hjemme efter samme Bog (1ste Maj til Nr. 136). — VI Klasse. (Broberg.) La conquête de l'Angleterre sidste Halvdelen af 3dje samt 4de, 5te og 6te Bog. E. Souvestre: le secret d'un médecin og le parchemin du docteur maure. Athalie af Racine de tre første Akter. Extemporallæsning efter samme Bøger. Af Stiløvelsen er gennemgaaet, dels mundtlig, dels skriftlig Nr. 158 til 179; en Hjemmestil ugentlig.

Engelsk.

(Garben.)

I Realklasse. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling S. 1—62. — II Realklasse. Af Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, de engelske Stykker af særlig grammatisk Betydning. Marryats The Mission S. 50—73, 83—133. Rosings Formlære. — III Realklasse.

Marryats *The Mission* S. 83—133. Trollopes *Harry Heathcote* S. 7—13, 19—47, 88—95. Rosings *Formlære*. — IV Realklasse. Dickens's *Christmas Carol* Stave I—III. Det tidligere læste repeteret. Rosings *Formlære*. Til Examen opgives Marryats *The Mission* S. 50—75, 83—157, 168—174, 177—185. Trollopes *Harry Heathcote* S. 7—14, 19—47, 88—103. Dickens's *Christmas Carol*, Stave I—III. — V Klasse. Listovs *Elementarbog*. Marryats *Peter Simple* S. 1—17, 35—40, 48—70, 90—101. Rosings *Formlære*. — VI Klasse. Marryats *Peter Simple* S. 90—101, 113—157. Dickens's *Sketches* S. 6—12, 39—46, 225—229, 311—321, 384—407. Rosings *Formlære*. Til Examen opgives Marryats *Peter Simple* S. 1—17, 35—40, 48—70, 90—101, 113—157. Dickens *Sketches* S. 6—12, 39—46, 225—229, 311—321, 384—407.

Latin.

I stud. Klasse. (Faber.) Kern og Krebs's *Læsebog* S. 1—31 og den tilsvarende Del af *Formlæren* efter *Madvigs Grammatik*. Den største Del af Aaret 1 Stil om Ugen efter de danske Stykker i *Læsebogen*. — II stud. Klasse. (Garben.) Kern og Krebs's *Læsebog* S. 41 ud. *Cæsar de bello Gall.* III. Af *Madvigs Grammatik* er *Formlæren* læst ud og repeteret, og af *Syntaxen* er læst cap. 1—4. En Stil om Ugen efter *Iversens Stiløvelser*. — III stud. Klasse B. (O. Johnsen.) *Cæsar de bello Gall.* I, 21—45. *Cicero orat. in Cat.* II og p. *Dejotaro*. Af *Ovidii metam.* *Dædalus*, *Philemon og Baucis*, *Orpheus* (efter Blochs *Udv.* 2det H.) Af *Madvigs Grammatik* er *Forml.*

repeteret og det før læste af Ordføjningsl. og læst §§ 241—339 (med nogle Forbig.) samt enkelte af de følgende §§. Ugentlig en Stil efter Iversens Stiløv. (til 21de Juni i alt 42, deraf 13 Skolestile) foruden mundtl. Stil. — III stud. Klasse A. (Jacobsen.) Caesar B. G. I cap. 21—46. Cicero orat. in Catil. II og p. Dejotaro. Af Ovidii metam. Dædalus, Philemon og Baucis, Orpheus (efter Blochs Udvalg 2det Hæfte). Af Madvigs Gram. er Formlæren og det første af Ordføjningslæren repeteret og læst §§ 241—331 og 339—350. Ugentlig en Hjemmestil efter Iversens Stiløvelser (c. 16 Lin.) og mindst hver anden Uge, undertiden hver Uge, en Skolestil (til 4de Juni 47. — IV stud. Klasse. (Rektor, Jacobsen.) Caes. B. G. lib. III; Cicero p. lege Manilia og in Catil. III og IV; Livii lib. XXVII cap. 33 ad finem. Af Ovidii metam. efter Blochs Udvalgs 2det Hæfte: Niobe, Lycierne, Jason og Medea, Dædalus og Meleager v. 1—170. Af Madvigs Gramm. ere §§ 176—339 repeterede og §§ 340—375 læste og repeterede. To Stile ugentlig, begyndte paa Skolen og fuldførte hjemme (til 30te Maj 65) efter Iversens Stiløvelser (S. 140—191). — V sprogstud. Klasse. (Nielsen.) Cicero or. in Verrem IV, Livii lib. XXX, Cicero de off. lib. II, Virg. Æn. IV, Hor. od. I—II. Extempore Corn. Nep. Epaminondas, Fibigers og Pios udvalgte Stykker „Slaget ved Farsalos“ (Cæs. de bell. civ. 3, 84—103) og S. 155—160 (Stykker af Sallust); Justin. lib. I—II. Af Madvigs Grammatik er der læst fra § 383 til Enden og repeteret §§ 281—382 med Optagelse af nyt Stof. En Version ugentlig hjemme (omtr. 20 Linjer, i alt 35) efter Henrichsens Opgaver. — VI

sprogstud. Klasse. (Rektor.) Cicero p. Murena, de off. lib. III; Seneca de constantia sapientis; Virg. Aen. lib. II; Hor. Serm. lib. II, 1, 5, 6 og 8; Epist. lib. I, 7, 9—16, 19—20, II, 1—3. (Nielsen.) Extemporalt læst Flemmers Udvalg: Stykkerne af Curtius, Vellejus, Plinius og Suetonius; Fibigers og Pios Udvalg S. 234—246 (Stykker af Livius). En Version ugentlig hjemme (omtr. 28 Linjer) og mod Skoleaarets Ende nogle Skoleversioner (i alt 37) efter Henrichsens Opgaver.

Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne i Latin: Livii lib. XXI; af Taciti annales efter Brickas og Thomsens Udvalg S. 34—87; Cicero p. Archia og p. Murena; Cicero de off. lib. II og III; Seneca de constantia sapientis; Virgilii Aen. lib. II; af Madvigs carmina selecta (3dje Udg.) Catull I—VIII, Tibull IV, Properts III—VII; Ovid III—V, Juvenal I, Martial I—XVII; Horatii Od. lib. I—II; Serm. lib. II, 1, 5, 6 og 8; Epist. lib. I, 1, 7, 9—16, 19—20. II, 1—3.

Græsk.

III sprogst. Klasse. (Jacobsen.) Bergs Forskole og det tilsvarende af sammes Formlære. — IV sprogst. Klasse. (O. Johnsen.) Af Bergs udvalgte Stykker af Arrian o. s. v. S. 40—50, 58—70, 92—98. Hom. Od. lib. II. Bergs Formlære repeteret. — V sprogst. Klasse. (Jacobsen.) Herodot lib. III 1—88, 118—128; Berg udv. St. af Arrian o. s. v. S. 15—40, 83—92; Homer Od. lib. II—IV. Af Petersens Anthologi S. 1—11, 14—29, 32—45, 47. Repeteret Bergs Formlære og Tregders Mythologi. — VI

sprogstud. Klasse. (Rektor.) Platon apol. Socr. Af Hofmanns suppl. lect. Graecae S. 1—24, 121—130 og 147—152; Dem. oratt. Olynth. 1—3. Af Petersens Anthol. S. 51—54 og 76—100. (O. Johnsen.) Herod. VII, 35—61, 100—129; Hom. Od. lib. III.

Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne: Herod. VII, 1—61 og 100—129. Berg udvalgte Stykker af Arrian o. s. v. S. 15—54. Plat. apol. Socr. Af Hoffmanns supplementum lectionis Graecae S. 121—130 og 147—152 (Plat. Phædon cap. 1—5 og cap. 63—66) og S. 1—24 (Luciani Charon). Demosth. oratt. Olynth. 1—3. Hom. Odys. lib. I, II, III, VII v. 166 ad fin. VIII. Af Petersens Anthologi S. 1—11, 14—29, 32—41, 43—45, 48, 51—54 og 76—100.*)

Religion.

I Klasse B. (Vogelsang.) Efter Assens mindre Bibelhistorie det gamle Testamente til Afsnittet om „Skrifterne“. Balslevs Forklaring forfra til 2det Hovedstykke. Nogle Psalmer. — I Klasse A. (Hastrup.) Efter Assens mindre Bibelhistorie det gamle Testamente til Afsnittet om Skrifterne; Balslevs Forklaring forfra til 2det Hovedstykke. Nogle Psalmer. — II Klasse. (Hastrup.) Efter samme Bibelhistorie det ny Testamente til Afsnittet om Skrifterne; Balslevs Forklaring 2det til 5te Hovedstykke. Nogle Psalmer. — III Klasse. (Vogelsang.) Efter Assens mindre Bibelhistorie læst

---

*) Med de realstuderende af V og VI Klasse (Faber) er i 2 ugentlige Timer gennemgaaet Oldtidens og Middelalderens Kunst- og Litteraturhistorie med Fremvisning af talrige Billeder og Oplæsning af en Del Digtværker i Oversættelse.

Slutningen af det ny Testamente fra Jesu Lidelse og Død, repeteret den foregaaende Del af N. T. samt det gamle Testamente fra Udgangen af Ægypten til Enden. Læst Slutningen af Balslevs Forklaring fra Stykket om Alterens Sakram., repeteret den øvrige Del af Bogen. — V Klasse. (Møller.) Disciplene ere vejledede til en med deres Alder og Udvikling stemmende Opfattelse af Kristendommen som Guds fuldkomne Aabenbaring til Menneskene i Kristus og Menneskenes Frelse ved Kristus. Dette er sket først ved en indledende Orientering, hvori ogsaa Kristendommens Forhold til de hedenske Religioner og den moderne Vantro er blevet paavist, dernæst ved Læsning og Forklaring af udvalgte Steder af den hellige Skrift, hvorved Forberedelsen i det gamle Testamente, Kristi egen Gjerning, som den fremstilles i Evangelierne, og Menighedens Tilegnelse heraf, belyst ved de apostoliske Breve, have udgjort de 3 Led af Undervisningens Indhold.

Historie.

I Klasse B. (Hastrup.) A. (Vogelsang.) Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog for Real. — II Klasse. (Hastrup.) Middelalderens Historie efter samme Lærebog. — III Klasse B og A. (Hastrup.) Den nyere Historie til den franske Revolution efter samme Lærebog. — IV Klasse B og A. (Vogelsang.) Fra den franske Revolution til Enden efter samme Lærebog. Realisterne have repeteret hele det øvrige Kursus efter samme Lærebog. — V Klasse. (Vogelsang.) Oldtidens Historie efter Thriges mindre Lærebog samt Middelalderens efter Blochs større Lærebog. — VI

Klasse. (Vogelsang.) Den nyere Tids Historie (fra Reformationen) til Enden efter Blochs større Lærebog. Repeteret Middelalderen efter samme Lærebog og Nordens Historie, nærmest efter Blochs mindre Lærebog, men med en Del Tilføjelser.

Geografi.

I Klasse B. (Faber.) A. (Vogelsang.) Fra Danmark til Tyskland efter Erslevs Lærebog Nr. 2. — II Klasse. (Hastrup.) Fra Tyskland til den græsk-tyrkiske Halvø efter samme Lærebog. — III Klasse B og A. (Hastrup.) Den græsk-tyrkiske Halvø, Asien, Afrika, Amerika og Australien efter samme Lærebog. — IV Klasse B og A. (Vogelsang.) Repeteret hele Geografien efter samme Lærebog.

Mathematik.

I Klasse B. (Schmidt.) Jul. Petersens Lærebog i Arithmetik forfra til § 37, sammes Lærebog i Geometri forfra til § 49; efter mundtlig Meddelelse det vigtigste af Læren om Rumstørrelser. Regnet Brøksregning og Regula de tri efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasser. — I Klasse A. (Kragh.) Samme Pensum efter samme Lærebøger i Arithmetik og Geometri som I Kl. B. Foruden Brøksregning og Regula de tri en Del blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasser. — II Klasse. (Jacobsen.) Steens Arithmetik § 54—74 og Algebra § 1—18, regnet de tilsvarende Opgaver. Af Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne regnet: Blandede Opgaver Nr. 86—184. Mundts Geometri § 115—256. Julius Peter-

sens geometriske Opgaver til Skolebrug 2det, 3dje og 4de Afsnit. Johnsens geometriske Tegneopgaver Nr. 1—37 og 42—62. Aarets Pensum er repeteret flere Gange. — III Klasse B og A. (W. Johnsen.) Steens Algebra Art. 26—46, repeteret fra Art. 14—46. Mundts Geometri Art. 265 til 386. Tilsvarende Opgaver ere løste, dels mundtligt, dels skriftligt. 28 arithmetiske og 23 geometriske Opgaver ere løste skriftligt i Hjemmet. Realisterne og de realstuderende Disciple have konstrueret Opgaverne Nr. 78 til 141 af Johnsens geometriske Tegneopgaver og forskellige andre Opgaver, hvor Hovedvægten er lagt paa en nøjagtig og smuk Udførelse. — IV Klasse B og A. (Johnsen.) Steens Algebra fra Art. 46 til Enden og Mundts Geometri fra Art. 386 til Enden; repeteret hele det i Skolen læste Pensum. Tilsvarende Opgaver ere løste dels mundtligt dels skriftligt, deriblandt en Del Opgaver efter Bokkenheusers Regnebøger. 23 arithmetiske og 22 geometriske Opgaver ere løste skriftligt i Hjemmet. Realisterne og de realstuderende Disciple have konstrueret en Del Opgaver og desuden tegnet en Del, hvor Hovedvægten er lagt paa en nøjagtig og smuk Udførelse. — V realst. Klasse. (Kragh.) Efter Steens ren Mathematik, Permutationer og Kombinationer, Proportionalitet, Kjædebrøk, Binomialformlen, Rækkeudvikling af Kvotient og Rod, Ligningers elementære Theori, Logarithmer og (efter Diktat) Determinanter. Mundts Stereometri med en Del Tilføjelser fornemlig efter Steens Stereometri. Jul. Petersens plane Trigonometri med de sfæriske Grundformler. Jul. Petersens Metoder og Theorier til Løsning af Konstruktionsopgaver indtil S. 35. Projektionstegning tildels efter Schiødttes

Lærebog. Omtr. 130 Opgaver besvarede skriftlig hjemme. VI realst. Klasse. (Kragh.) Logarithmer og Rentesregning, repeteret det arithmetiske Kursus. Jul. Petersens analytiske Plangeometri med de deri indeholdte Opgaver undtagen S. 77—79. De fleste Opgaver i Jul. Petersens Metoder og Theorier fra S. 23 til Enden med Undtagelse af Drejningstheorien. Repeteret Stereometrien og Trigonometrien. Øvelser i Projektionstegning. Omtrent 120 Opgaver besvarede skriftlig hjemme.

Fysik, Kemi og Astronomi.

(Schmidt.)

III Klasse. Real. og Realstud. Læst Schmidts Mindre Lærebog i Fysik forfra til Magnetismen. Jørgensens kortfattede Lærebog i Kemi til Kulstof. — IV Klasse. Real. og Realstud. Schmidts mindre Lærebog i Fysik fra Magnetismen til Enden. Det hele Kursus repeteret. — V Klasse. a) Realst. Schmidts Lærebog i Experimentalfysiken forfra indtil Lyset; Müllers Naturlære oversat af Petersen forfra til Varmen; Mundts Astronomi indtil Heliocentriske Steder. — b) Sprogstud. Schmidts mindre Lærebog i Fysik forfra til Magnetismen; Jørgensens Astronomi indtil Parallaxen. — VI Klasse. a) Realstud. Schmidts Experimentalfysik Bevægelseslæren, Lyden og Lyset; Mundts Astronomi fra Heliocentriske Steder til Enden. Det hele Kursus repeteret. — b) Sprogstud. Schmidts mindre Lærebog fra Magnetismen til Enden; Jørgensens Astronomi fra Parallaxe til Enden. Repeteret det hele Kursus.

Naturhistorie.

(Strøm.)

I Klasse. Det menneskelige Legeme (med Undtagelse af Nervesystemet), Krybdyr, Padder, Fiske og Insekter efter Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — II Klasse. Dyreriget fra Krebsdyrene til Enden efter samme Lærebog. Planteriget forfra til de helkronede efter Strøms Planterigets Naturhistorie. — III Klasse B og A. Planteriget fra de helkronede til Enden efter samme Lærebog. Pattedyrene forfra til Rovdyrene. — IV Klasse. a) Real. b) Stud. Repeteret hele Dyreriget og det meste af Planteriget.

Tegning.

(W. Johnsen.)

I Klasse. Tegnet simple retlinjede og krumlinjede Figurer efter Lærerens Fortegning med Kridt paa Klasse-tavlen og senere tegnet efter Hetschs og C. L. Petersens store Fortegninger. — II Realklasse. Tegnet efter Hetschs og C. L. Petersens store Fortegninger. — III Realklasse. Tegnet dels efter de samme Fortegninger, dels efter Gibsafstøbninger af antikke Ornamenter. — IV Realklasse. Tegnet efter fritstaaende Gjenstande, mest drejede Træmodeller og Lerkar.

Skydning.

(Hartnack.)

Med VI og V studerende Klasser samt med IV Realklasse er der i Skoleaaret 1876—77 udrykket til Skarpskydning 11 Gange. Der er skudt paa Afstandene fra 100 til 400 Alen, idet der som Betingelse for at

rykke fra en Afstand op til en længere er fordret i 10 Skud mindst 25 som Sum af Træffere og Points.

Som Forberedelse til Skarpskydningen er i Aarets Løb gjort omtrent 40 Skud med Salonriffel af hver Discipel i de 3 nævnte Klasser.

Nedenstaaende Liste viser Resultatet af Skarpskydningen:

Antal af deltagende Disciple.	Afstand i Alen	Antal af Skytter.	Antal af Skud.	Antal af Træffere.	Antal af Points.	Sum af Træffere og Points.	Middelsum for hvert Skud.	Anmkn.
32	100	32	503	417	794	1211	2,41	Af 5 Skud ere som Regel de 4 afgivne i frit Anslag; det 5te i den nedfaldne Stilling.
	200	28	570	401	616	1017	1,78	
	300	10	85	63	103	166	1,95	
	400	3	20	10	16	26	1,30	

Præmieskydningen med ældste Klasse afholdtes den 7de Juli. Hver Discipel gjorde 5 Skud paa 300 Alens Afstand. De udsatte Præmier tilfaldt:

- 1) Boje med 11 Points i 5 Træffere = 16 Points.
- 2) Møller „ 7 — i 5 — = 12 —
- 3) Petersen „ 6 — i 4 — = 10 —

5. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier og Legater have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation*) været saaledes fordelte;

1. Hel Friplads og højeste Stipendium (100 $\mathcal{R}$ at oplægge): H. L. N. Hansen og H. L. Møller og som extraordinære Gratister N. F. Strøm og K. H. Faber.

2. Hel Friplads og mellemste Stipendium (70 $\mathcal{R}$ at oplægge): V. Helsing, S. C. F. Torup, J. F. Dinsen, F. C. Hansen, T. J. Petersen.

3. Hel Friplads og laveste Stipendium (40 $\mathcal{R}$ at oplægge): A. E. H. Lübbers, H. G. A. Jørgensen, N. C. Hansen og som extraordinær Gratist V. R. Strøm.

4. Hel Friplads (= 144 $\mathcal{R}$): E. F. F. Svendsen, J. E. Frydendahl; (= 120 $\mathcal{R}$): S. Hansen, P. H. Biering, A. Ørum, H. F. F. Lantow, H. Lollesgaard, A. T. Rosenberg, P. J. Jensen og som extraordinære Gratister C. L. Henningsen, C. V. Johnsen og G. H. Hastrup.

---

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som skulle stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det nye Skoleaars Begyndelse, senest inden 1ste September. Ansøgningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Vedkommendes Formuesstilling og ledsages af paalidelige Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang.

5. Halv Friplads (= 72 $\mathcal{R}$): R. P. Petersen (Illum), (= 60 $\mathcal{R}$): J. C. Eriksen, G. W. C. Weylandt og C. C. Cloos.

6. Højeste Stipendium (100 $\mathcal{R}$ at udbetale): N. Hjort, K. T. Bruun, P. M. T. E. Frantzen.

7. Mellemste Stipendium (70 $\mathcal{R}$ at udbetale): K. J. Bang, A. R. Krag.

8. Laveste Stipendium (= 40 $\mathcal{R}$): C. M. S. Jensen, E. V. V. Jørgensen, C. B. Kehlet.

Ved Ministeriets Skrivelse af 16de Marts 1878 tillagdes der D. Andersen, H. J. H. Larsen og M. C. Jørgensen hver en Understøttelse af Stipendieoverskudsfonden paa 60 $\mathcal{R}$ til Udredelsen af Skolepengene for Halvaaret fra 1ste April til 30te September 1877.

De to Skolen tillagte Portioner af det moltkeske Legat for Sønner af Embedsmænd, hver paa 80 $\mathcal{R}$, oppebares af Disciplene L. H. Krebs og J. Sprechelsen. Efter den førstes Dimission og den andens Overgang til en Realklasse tillagdes de ledigblevne Portioner af Legatets Bestyrelse P. G. Jørgensen og M. C. Selmer.

Det hostrupske Legat for 2 fattige og flittige Disciple af 5te Klasse og Mesterlektionen tildeltes for Aaret 1876 Disciplene H. F. Boje og H. L. N. Hansen med 16 $\mathcal{R}$ 34 $\mathcal{C}$ hver.

Det baggerske Præmielegat tildeltes ved Censuren Disciplene N. Hjort af 4de, H. L. Møller af 4de, H. G. A. Jørgensen af 3dje og J. C. Eriksen af 2den Klasse.

Det større baggerske Legat for Dimissi tildeltes Dimittenderne H. F. M. Koch og P. Høi. Af Frøken Ernsts Legat blev 2 større Portioner paa 175 $\mathcal{R}$ tillagt

Dimittenderne P. Johansen og C. E. T. Olsen og 4 af de mindre paa 150 *R* C. R. Petersen, S. Hansen, H. F. Boje og J. N. M. C. Møller. Endvidere erholdt af samme Legats Beholdning Studenterne F. Gredsted, P. T. Rasmussen, D. Schjær og J. Jørgensen hver en extraordinær Understøttelse paa 100 *R*.

Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler for Skoleaaret 1877—78 (affattede paa Grundlag af Forholdene den 1ste Oktober 1877).

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.		2den Klasse.		3dje Klasse.		4de Klasse.		5te Kl.	6te Kl.	I alt.
	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)	(st.)	(R.)			
Metropolitanskolen .	(38)	38 (»)	(25)	25 (»)	(39)	39 (»)	(25)	25 (»)	25	18	170
Frederiksborg Skole	(10)	19 (9)	(8)	15 (7)	(5)	10 (5)	(2)	7 (5)	4	1	56
Roskilde Skole	(20)	28 (8)	(18)	23 (5)	(23)	31 (8)	(15)	15 (»)	15	9	121
Rønne — . . . 29	(5)	14 (9)	(3)	11 (8)	(4)	7 (3)	(1)	4 (3)	»	»	65
Odense —	(20)	29 (9)	(13)	21 (8)	(24)	26 (2)	(19)	28 (9)	17	9	130
Nykjøbing —	(6)	16 (10)	(4)	8 (4)	(5)	8 (3)	(7)	9 (2)	7	3	51
Aalborg —	(9)	22 (13)	(16)	26 (10)	(8)	17 (9)	(6)	13 (7)	11	7	96
Aarhus —	(14)	21 (7)	(15)	23 (8)	(16)	25 (9)	(8)	9 (1)	6	7	91
Ribe —	(6)	16 (10)	(8)	13 (5)	(7)	11 (4)	(6)	6 (»)	4	4	54
Viborg —	(7)	21 (14)	(8)	12 (4)	(10)	15 (5)	(2)	2 (»)	10	5	65
Randers —	(12)	21 (9)	(13)	25 (12)	(15)	20 (5)	(8)	11 (3)	5	7	89
Horsens —	(9)	18 (9)	(9)	20 (11)	(4)	8 (4)	(7)	9 (2)	5	4	64
Tilsammen . . . 29	(156)	263 (107)	(140)	222 (82)	(160)	217 (57)	(106)	138 (32)	109	74	1052
Sorø Skole	(22)	42 (20)	(19)	35 (16)	(13)	25 (12)	(11)	16 (5)	16	6	140
I alt . . . 29	(178)	305 (127)	(159)	257 (98)	(173)	242 (69)	(117)	154 (37)	125	80	1192

I Rønne Skoles 2 nederste Klasser er der 29 Disciple, nemlig: i 1ste Kl. 14, i 2den Kl. 15 Disciple.

NB. (st.) betegner: „Studerende Disciple“, (R.) betegner: „Realdisciple“.

2. Beneficiefordelingen.

	Metropoli- tanskolen.	Frederiks- borg Skole.	Roskilde Skole.	Rønne Sk.	Odense Sk.	Nykjøb. Sk.	Aalborg Sk.	Aarhus Sk.	Ribe Skole.	Viborg Sk.	Randers Sk.	Horsens Sk.	I alt.	Procent af Beneficiepladserne.
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1876 var	170	56	121	65	130	51	96	91	54	65	89	64	1052	"
Antallet af ekstraordinære Gratister udgjorde	4	1	2	3	6	3	5	"	3	3	5	3	36	"
Til Rest...	166	55	119	62	124	48	91	91	51	62	84	61	1016	"
Antallet af Beneficiepladserne*)...	$8\frac{1}{2}$	9	20	20	21	8	15	15	9	10	14	10	$159\frac{1}{2}$	"
Disse ere saaledes fordelte:														
1. Næringsdrivende	$2 + \frac{2}{3}$	$2 + \frac{2}{3}$	5	8	$6 + \frac{2}{3}$	2	$1 + \frac{1}{2}$	$5 + \frac{2}{3}$		3	4	$3 + \frac{1}{2}$	$49\frac{1}{2}$	31
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skolelærere, Pensionister m. fl.	1	$1 + \frac{2}{3}$	1	1	4	0	$2 + \frac{2}{3}$	1	2	2	4	4	25	15
3. Embedsmænd	$1 + \frac{1}{3}$	$1 + \frac{1}{3}$	6	7	$2 + \frac{1}{2}$	3	$4 + \frac{1}{3}$	$2 + \frac{1}{3}$	1	3	4	$1\frac{1}{2}$	39	24
4. Jordbrugere	"	$3 + \frac{1}{2}$	4	4	6	3	$3 + \frac{1}{2}$	$2 + \frac{1}{2}$	1	1	1	"	$24\frac{1}{2}$	16
5. Enker (efter alle Klasser)	$\frac{2}{3}$	$1 + \frac{2}{3}$	4	"	$1 + \frac{1}{2}$	3	2	2	3	1	1	$\frac{1}{2}$	21	14
I alt...	$8 + \frac{1}{2}$	$8 + \frac{1}{2}$	20	20	21	8	15	15	9	10	14	10	159	

NB. Brøkerne betegne, hvor mange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henregnede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektorer, private Fuldmægtige og andre Betjente. Under Nr. 4 ere henregnede Gaardmænd, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 39 Beneficier under Nr. 3 falde med $19\frac{1}{2}$ paa gejstlige, 5 paa militære og $14\frac{1}{2}$ paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitanskolen $\frac{1}{6}$, for Rønne Skole $\frac{1}{3}$ og for de øvrige Skoler $\frac{1}{6}$ af Discipeltallet.

6. Særskilte Meddelelser.*)

---

1. Skrivelse af 10de April 1877 til Rektor for Nykjøbing Kathedralskole: I Svar paa Hr. Professorens Forespørgsel i Skrivelse af 29de f. M. undlader Ministeriet ikke herved at tilbagemelde, at den Rektor ved Lov af 1ste April 1871 § 3 tillagte Bemyndigelse til at give Dispensation fra Aldersbestemmelser kun angaar Optagelsen i Skolen, og at de iøvrigt i saa Henseende givne Bestemmelser (jfr. Bekjendtgj. af 30te Novbr. 1864) om Alderen for at stedes til Examen fremdeles staa ved Magt, saa at Dispensation fra disse bliver at indstille til Ministeriets Afgjørelse.

2. Kongelig Anordning af 15de Juni 1877: Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gjøre vitterligt: Vi ville allernaadigst have anordnet følgende Forandring i den ved Vor Anordning af 5te August 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler § 2 Nr. 5 givne Bestemmelse om Religionsundervisningen:

Undervisning i Religion indføres for samtlige Disciple i den lærde Skoles to øverste, 5te og 6te, Klasser for at fuldstændiggjøre, hvad der ved Undervisningen i de lavere Klasser og ved Konfirmationsforberedelsen er tilegnet.

---

*) Den sædvanlige Fortegnelse over Bibliothekets Tilvæxt er i Aar udeladt, fordi største Delen deraf (indtil 31te Decbr. 1877) vil findes paa det i forrige Aars Program S. 49 u. T. omtalte Tillægskatalog.

Denne Undervisning, hvis Formaal bør være ikke Opbyggelse men Belæring, skal gives uden Lektielæren eller Afslutning ved nogen Examen indenfor de lovbestede egentlige 30 Timer, med Anvendelse af den Tid dertil, som Vort Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet nærmere maatte bestemme for hver af de to nævnte Klasser, og skal omfatte Læsning af udvalgte Stykker af den hellige Skrift i dansk Oversættelse, hvormed forbindes en Fremstilling af de vigtigste Begivenheder i den kristelige Kirkes Historie, hvorunder tages særligt Hensyn til Folkekirkens symbolske Bøger og deres Tilblivelse.

3. Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 19de Juni 1877, hvori Ministeriet paa Forespørgsel af en Skolebestyrer svarer, at der, saafremt Discipel N. N., som ved Sygdom har været forhindret fra at deltage i den skriftlige Prøve til 4de Klasses Hovedexamen, maatte blive saa rask, at han kan underkaste sig den mundtlige Prøve til den dertil ansatte Tid, intet er til Hinder for, at han indstiller sig til den og derpaa efter Ferien eller, hvis Omstændighederne tillade det, allerede før Ferien i Overensstemmelse med Reglerne i Cirkulære af 29de August 1873 underkaster sig en ekstraordinær skriftlig Prøve.

4. Cirkulære af 24de Oktober 1877 til Direktionerne for de kongelige Skolelærerseminarier, samtlige Skoledirektioner og Rektorerne for de lærde Skoler. Fra Kantor ved Vor Frue Kirke her i Staden Viggo Sanne har Ministeriet modtaget et Andragende om dets anbefaling for en af ham til Brug ved Sangundervisningen — nærmest som Supplement til hans tidligere udgivne „Træffeøvelser“ —

udarbejdet saakaldet „Syngetavle“; og da man i Henhold til en i den Anledning fra Sanginspektør, Professor Berggreen indhentet Erklæring maa anse bemeldte Syngetavle for vel skikket til sit Øjemed, skulde man herved tjenstligst bede Vedkommendes Opmærksomhed henledet paa samme som et hensigtsmæssigt Hjælpemiddel ved den nævnte Undervisning i Seminarier og Skoler.

Det fornødne Antal Exemplarer af nærværende Cirkulære medfølger til videre behagelig Fordeling til de Vedkommende.

5. Skrivelse af 3dje April 1878 fra Kirke- og Undervisningsministeriet til Rektor ved Odense Kathedralskole. Ved Skrivelse til Rektor for Odense Kathedralskole har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udtalt, at, da Beneficieaaret gaar fra 1ste Oktober til 30te September, vil den sidste Fjerdedel af et en Discipel af 6te Klasse tilstaaet Stipendium, der kvartaliter er anvendt til delvis Dækning af Skolepengene, være at udbetale ham, uanset at han, naar Afgangsexamen afsluttes i Juni Maaned, i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 29de Maj 1876 er fritagen for at erlægge Skolepenge for Juli Maaned.

6. Cirkulære af 10de April 1878. Til Medlemmer af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler er for Trienniet fra 1ste April 1878 —31te Marts 1881 udnævnt Professorerne Dr. phil. A. Steen og Dr. phil. E. Holm samt Docent, Dr. phil. V. Thomsen, førstnævnte tillige til at fungere som Formand.

Hvilket Ministeriet ikke skulde undlade at meddele til fornøden Underretning med Tilføjende, at Rektor for

Metropolitanskolen Prof. Birch, Rektor for Roskilde Kathedralskole Blichert og Overlærer ved Aalborg Kathedralskole Ovesen for bemeldte Tidsrum ere tilforordnede Inspektionen for i Forening med dens øvrige Medlemmer at gjøre Forslag til Ministeriet til de skriftlige Examensopgaver.

7. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finansaaret 1877—78.

Indtægt.

	<i>Kr</i>	<i>Ør</i>
1. Beholdningen efter Regnskabet 1877 ⁶ / ₇	6300	35
2. Jordebogsindtægter og Indtægter af Kirker og Præstekald efter Fradrag af Udgifterne	23023	25
3. Renter af Skolens Kapitaler	5065	52
4a. Skoleindtægter	13011	20
b. Tilskud fra Stipendieoverskudsfonden	960	„
5. Forskjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter	28	95

Udenfor Finansloven:

Indeholdte Præmier til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871	1142	72
Tilskud fra den almindelige Skolefond	6500	„
Summa Indtægt	56031	99
Naar Udgiften fradrages med	51128	69
Bliver Kassebeholdningen 31. Marts 1878	4903	30

Udgift.

	<i>Kr</i>	<i>Ør</i>
2a. Gager til faste Lærere.....	29911	32
Dyrtidstillæg til samme.....	3009	54
b. Inspektørens og Bibliothekarens Løn....	500	„
c. Pedellens Løn og Skoleopvartning.....	512	„
d. Personligt Tillæg til faste Lærere som Godtgjøre- lse for Tab af Andel i Skolepenge..	2072	„
3. Timeundervisning	4043	07
4. Pensioner og Ventepenge.....	2456	45
5. Bibliotheket og de videnskabelige Sam- linger	1349	98
6a. Bygningernes Vedligeholdelse og Hoved- reparationer.....	1913	85
b. Leje af Svømmeplads.....	80	„
c. Inventariets Vedligeholdelse.....	387	„
7. Brændsels- og Belysningsforbrødenheder..	1303	52
8. Skatter og Afgifter (de kommunale)....	603	34
9. Regnskabsføringen	940	„
13. Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter:		
b. Rengjøring	163	68
c. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	389	52
d. Programmer og Skolehøjtideligheder	189	34
e. Andre Udgifter	20	„
14. Riffelskydningsøvelser.....	141	36

 Udenfor Finansloven:

Indsendte Præmier til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871	1142	72
Summa Udgift	51128	69

Afgangsexamen og Hovedexamen i 1878

afholdes i følgende Orden.

Lørdag	15 Juni	Kl. 8—12.	6 RS. Projektionsopgave.
—	”	” 4—8.	6 RS. Beregningsopgave.
Mandag	17 Juni	Kl. 8—12.	6. Dansk Stil I.
—	”	” 4—8.	4 S og R. Dansk Stil.
			6 SS. Version.
			6 RS. Arithm. Udarb.
			4 S og R. Geom. Udarb.
Tirsdag	18 Juni	Kl. 8—12.	6 SS. Fransk Stil.
			6 RS. Geom. Udarb.
			4 S. Latinsk Stil.
			4 R. Tysk Stil.
			R. lav. Gr.*) Dansk Stil II.
—	”	” 4—8.	6. Dansk Stil II.
			4 S og R. Arithm. Udarb.

Tirsdag den 25de Juni.

Kl. Klasseværelse.

8.	Sol. 6.	Oldnordisk.	O. Johnsen, Prof. Holm, Nielsen.
8.	M.	4 R. Mathem.	W. Johns., Doc. Zeuthen, Schm.
4.	L.	6 RS. Mathem.	Kragh, Doc. Zeuthen, W. Johns.
4.	Sol.	6 SS. Græsk.	Rektor, Prof. Holm, O. Johnsen.

Onsdag den 26de Juni.

8.	Sol.	6 SS. Latin.	Rektor, Prof. Holm, Nielsen.
8.	M.	6 RS. Naturl.	Schmidt, Doc. Zeuthen, Kragh.

*) Hvor intet særligt angives, examineres Realister af lavere Grad sammen med 4de Realklasse.

Første Navn efter et mundtligt Fag betegner Examinator, de følgende Censorer. Sol. betegner Solennitetssalen.

Kl. Klassevarelse.

12. M. 6. Tysk. Faber, Prof. Holm, Rektor.
 4. Sol. 6. Historie. Vogelsang, Prof. Holm, Hastrup.
 4. L. 4 S. B. Matematik. W. Johnsen, Docent Zeuthen, Schmidt.

Torsdag den 27de Juni.

8. M. 6 SS. Naturl. Schmidt, Doc. Zeuthen. Kragh.
 8. Sol. 4 S. A. Latin. Rektor, Prof. Holm, Nielsen.
 8. F. 4 S. B. Naturhist. Strøm, Dr. Lütken, Faber.
 4. Sol. 6. Fransk. Broberg, Dr. Sundby, Jacobsen.
 4. L. 4 S. A. Mathem. W. Johnsen, Docent Zeuthen, Schmidt.
 4. F. 4 R. Naturhist. Strøm, Dr. Lütken, Faber.

Fredag den 28de Juni.

8. L. 6. Engelsk. Garben, Dr. Sundby, Jacobsen.
 8. Sol. 4 S. B. Latin. Rektor, Prof. Holm, Nielsen.
 8. F. 4 S. A. Naturhist. Strøm, Dr. Lütken, Faber.

Lørdag den 29de Juni.

8. L. 3 SS. Græsk. Jacobsen, Rektor.
 8. N. 3 R og RS. Naturlære. Schmidt, Pr.-Lieutn. Biering.

- 8—11. B. 2. Dansk Stil. Garben.
 8. K. 1 A. Religion. Hastrup, Vogelsang.
 8. I. 1 B. Fransk. Strøm, Broberg.
 4. Sol. 4 A. Fransk. Broberg, Strøm, Nielsen.
 4. L. 3 B. Geografi. Hastrup, Faber.
 4—7. B. 1 A. Regning. Garben.
 4—7. G. 1 B. Regning. Schmidt.

Mandag den 1ste Juli.

- 8—12. G. 5. Dansk Stil. Jacobsen.
 8. Sol. 4 A. Tysk. Broberg, Adj. Haugsted, Rektor.
 8—11. B. 3 A. Dansk Stil. W. Johnsen.
 8—11. C. 3 B. Dansk Stil. O. Johnsen.
 8—11. D. 1 A. Dansk Stil. Faber.
 8—11. F. 1 B. Dansk Stil. Garben.
 4—8. G. $\left. \begin{array}{l} 5 \text{ SS. Fransk Stil.} \\ 5 \text{ RS. Arithm. Opg.} \end{array} \right\} \text{Nielsen.}$
 4. Sol. 4 R. Historie. Vogels., Pastor Strøm, Hastrup.
 4—7. C. 3 A. Arithm. Opg. W. Johnsen.

Kl. Klasseværelse.

4—7. D. 3 B. Arithm. Opg. O. Johnsen.

4—7. B. 2. Regning. Jacobsen.

Tirsdag den 2den Juli.

- 8—12. G. } 5 SS. Version. }
 } 5 RS. Geom. Opgave. } Nielsen.
 8—11. F. 3 A. Geom. Opgave. W. Johnsen.
 8—11. D. 3 B. Geom. Opgave. Schmidt.
 8—11. B. } 2 S. Latinsk Stil. }
 } 2 R. Tysk Stil. } Strøm.
 8. L. 1 A. Arithmetik. Kragh, Jacobsen.
 8. K. 1 B. Tysk. Faber, Rektor.
 4—8. G. 5 RS. Beregningsopgave. O. Johnsen.
 4—7. B. 3 S. Latinsk Stil. Vogelsang.
 4—7. C. 3 R. Tysk Stil. Hastrup.
 4. L. 2 A. Fransk. Broberg, Nielsen.
 4. K. 2 B. Fransk. Strøm, Garben.
 4. I. 1 B. Arithmetik. Schmidt, Jacobsen.

Onsdag den 3dje Juli.

8. L. 5 SS. Latin. Nielsen, Rektor.
 8. K. 5 RS. Arithmetik. Krag, W. Johnsen.
 8. Sol. 4 R. Engelsk. Garben, O. Johnsen, Jacobsen.
 8. I. 3 A. Fransk. Broberg, Schmidt.
 8. F. 2. Naturhist. Strøm, Jastrau.
 8. H. 1 B. Religion. Vogelsang, Faber.
 1. K. R. lav. Gr. Dansk og Tysk. Nielsen, Rektor,
 Faber.
 4—8. G. } 5 RS. Projektionsopgave. }
 } 1 R. Tysk Stil. } Garben.
 4. Sol. 4 S. Historie. Vogels., Pastor Strøm, Hastrup.
 4. F. 3 A. Naturhist. Strøm, Jastrau.
 4. L. 3 B. Arithm. W. Johnsen, Stadsing. Jochimsen.
 4. K. 2 S. Tysk. Broberg, Faber.
 4. I. 1 A. Geometri. Kragh, Jacobsen.

Torsdag den 4de Juli.

8. L. 5. Oldnordisk. O. Johnsen, Pastor Holm.
 8. Sol. 4 R og RS. Naturl. Schmidt, Kragh, W. Johns.
 8. K. 3 A. Religion. Vogelsang, Garben.
 8. I. 3 B. Fransk. Strøm, Broberg.
 8. H. 2. Historie. Hastrup, Jacobsen.

Kl. Klasseværelse.

8. C. 1 S. A. Latin. Faber, Rektor.
 4. I. 2 R. Arithmetik. Jacobsen, Kragh.
 4. L. 1 S. B. Latin. Faber, Rektor.
 4. K. 1 R. Engelsk. Garben, O. Johnsen.

Fredag den 5te Juli.

8. L. 5 SS. Græsk. Jacobsen, Rektor.
 8. K. 5 RS. Geometri. Kragh, W. Johnsen.
 8. Sol. 4 A. Geografi. Vogelsang, Strøm, Faber.
 8. I. 3 B. Historie. Hastrup, O. Johnsen.
 8. H. 1 A. Fransk. Broberg, Garben.
 4. Sol. 4 B. Geografi. Vogelsang, Strøm, Faber.
 4. L. 2 S. Arithmetik. Jacobsen, Kragh.
 4. K. 2 R. Tysk. Hastrup, Rektor.
 4. I. 1 B. Dansk. O. Johnsen, Schmidt.

Lørdag den 6te Juli.

8. N. 5 RS. Naturl. Schmidt, Pr. Lieutn. Biering.
 8. L. 3 S. A. Latin. Jacobsen, Rektor.
 8. K. 3 R. Engelsk. Garben, Broberg.
 8. I. 2. Geografi. Hastrup, Faber.
 8. F. 1 B. Naturhist. Strøm, Jastrau.
 4. N. 5 SS. Naturlære. Schmidt, Pr. L. Biering.
 4. L. 3 S. B. Latin. O. Johnsen, Rektor.
 4. K. 1 A. Historie. Vogelsang, Garben.

Mandag den 8de Juli.

8. L. 3 A. Arithm. W. Johnsen, Driftsbestyrer Dyhr.
 8. K. 3 B. Tysk. Faber, Kragh.
 8. I. 2 S. Latin. Garben, Rektor.
 8. H. 1 A. Geografi. Vogelsang, Hastrup.
 4. L. 3 A. Historie. Hastrup, Strøm.
 4. K. 2 B. Engelsk. Garben, O. Johnsen.

Tirsdag den 9de Juli.

8. L. 5. Historie. Vogelsang, Faber.
 8. Sol. 4 B. Tysk. Rektor, Adj. Haugsted, Broberg.
 8. K. 3 B. Naturhist. Strøm, Pastor Holm.
 8. I. 1 A. Dansk. O. Johnsen, Kragh.
 4. L. 3 A. Geografi. Hastrup, O. Johnsen.
 4. K. 1 B. Geografi. Faber, Schmidt.

Onsdag den 10de Juli.

Kl. Klasseværelse.

- 8. L. 5 A. Tysk. Faber, Garben.
- 9. L. 5 B. Engelsk. Garben, Faber.
- 8. Sol. 4 SS. Græsk. O. Johnsen, Rektor, Nielsen.
- 8. K. 3 A. Geometri. W. Johns., Driftsbestyrer Dyhr.
- 8. I. 3 B. Religion. Vogelsang, Pastor Holm.
- 8. H. 1 A. Tysk. Broberg, Jacobsen.
- 4. Sol. 4 B. Fransk. Broberg, Strøm, Nielsen.
- 4. L. 2. Geometri. Jacobsen, Kragh.
- 4. K. 1 B. Historie. Hastrup, Vogelsang.

Torsdag den 11te Juli

- 8. prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Fredag den 12te Juli.

- 8. L. 5. Fransk. Broberg, Nielsen.
- 8. K. 3 A. Tysk. Faber, Kragh.
- 8. I. 3 B. Geom. W. Johnsen, Stadsing. Jochimsen.
- 8. H. 2. Religion. Hastrup, Vogelsang.
- 8. F. 1 A. Naturhist. Strøm, Pastor Holm.
- 8. C. 1 B. Geometri. Schmidt, Jacobsen.

Lørdag den 13de Juli.

- 10. Sol. Translokation og Bekjendtgjørelse af Afgangsexamens Udfald, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Torsdag den 15de August Kl. 8 begynder det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Foresatte samt andre Skolens Velyndere indbydes herved til at bære disse Examinere med deres Nærværelse.

Odense Kathedralskole i Juni 1878.

P. Petersen.
